

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI
ARCHIWUM KOMISJI HISTORYCZNEJ

SERIA 2. TOM IV (OGÓLNEGO ZBIORU XVI) Nr 3.

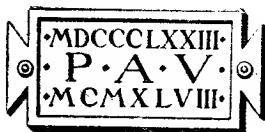

CHRONOLOGIA SEJMÓW POLSKICH

1493—1793

ZESTAWIŁ I WSTĘPEM POPRZEDZIŁ

WŁADYSŁAW KONOPCZYŃSKI

NAKŁADEM POLSKIEJ AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
Z ZASIĘKU PREZYDIUM RADY MINISTRÓW I WYDZIAŁU NAUKI MINISTERSTWA OŚWIATY

KRAKÓW 1948

Chronologia sejmów polskich 1493—1793

Zestawił i wstępem poprzedził

Władysław Konopczyński

WSTĘP

Podstawą pracy konstrukcyjnej nad historią polskiego parlamentaryzmu musi być chronologiczny wykaz sejmów i związanych z nimi sejmików. Jakby przeczuwając to przyszłe zadanie historiografii, układał taki spis Dawid Braun w dziele *De juri regnandi fundamentalium in Regno Poloniae ratione et praxi moderna* (1722), a w r. 1740 Franciszek Pułaski dał *Krótką annotację sejmów* od r. 1648. Niewątpliwie miał takie zestawienie także St. Konarski, gdy zbierał *Volumina Legum* i wyodrębniał na publicystyczny użytek sejmy zepsute. Również od chronologii musieli zaczynać dwaj badacze, z których jeden Józef Jędrzej Załuski napewno opracował i zostawił zarys początków naszego sejmowania¹, a drugi, ambasador Herman Kayserling, chwalił się przed biskupem, że opracowuje sejmy późniejsze². W naszych czasach Teodor Wierzbowski dał w *Vademecum* spis sejmów od r. 1493, ułożony w trakcie badań nad Metryką Koronną, a K. Sochaniewicz i Cz. Chowaniec uzupełnili go w drugim wydaniu tego podręcznika. Dawniejsze zjazdy państwowe i dzielnicowe spisywali A. Pawiński w *Sejmikach ziemskich* (1895), a starali się go skorygować Antoni Prochaska *Geneza i rozwój parlamentaryzmu za pierwszych Jagiellonów* (1899) i Fr. Piekosiński, *Wiece, sejniki, sejmy i przywileje ziemskie w Polsce wieków średnich* (1900). Te znów opracowania i spisy zamierzał przerobić krytycznie St. Kutrzeba; wiedząc o jego projekcie, proponowaliśmy mu ułożenie ogólnego spisu od najdawniejszych zjazdów do końca starej Polski. Skoro ten plan nie doszedł do skutku, dajemy tylko spis już ukształconych sejmów, złożonych z króla, senatu i posłów ziem-

¹ Zachował się on w Bibliotece Dzikowskiej.

² Wiadomość wzięta z notatki Załuskiego o posłach cudzoziemskich w Polsce — zniszczonej w pożarze Warszawy w r. 1944.

skich, poczynając od wzorowego sejmu piotrkowskiego 1493 r., wraz z informacją o tych diariuszach i ogólnych opisach, które za naszego życia istniały.

Głównego zasobu wiadomości dostarczyły do czasów jagiellońskich *Acta Tomiciana*, *Corpus Juris Polonici* i *Summaria Matricularum* T. Wierzbowskiego. Do uporządkowania dalszych sejmów posłużyły różne monografie, opublikowane diariusze, zbiory laudów; ale wszystko to by nie wystarczyło, gdybyśmy nie zebrali w latach 1916—1922 repertorium do dziejów polskiego parlamentaryzmu. Kartoteka ta powstała przy poparciu Kasy Mianowskiego, ze znaczną pomocą (często bezinteresowną) studiującej dzieje młodzieży akademickiej (warszawskiej, lwowskiej i lubelskiej); niestety jednak nie dokończona, liczy około 17000 pozycji, a ogarnia akta i pisma sejmowe, sejmikowe, senackie i konfederacyjne.

Spis nasz obejmuje ogółem sejmów 245; do nich zanotowaliśmy około 900 diariuszy. Okazało się, że w XV i XVI wieku sejmów odbyło się 102, a diariuszy wydano 16; w XVII na 92 sejmów wyszło diariuszy 10, w XVIII na 51 sejmów ogłoszono w Polsce społecznie diariuszy 17, a później już dla badań historycznych 18. Spis nasz napewno nie jest doskonały. Aby umożliwić historykom jak najumiętniejsze zeń korzystanie, dajemy niżej wstępne informacje po części o charakterze zastrzeżeń i ostrzeżeń.

Przed wszystkim musimy podkreślić, że nie o wszystkich zgromadzeniach dochował się jednakowy komplet danych. Jeżeli pozycje sejmów Zygmunta Starego redukują się do kilku wierszy, a o późniejszych mamy do powiedzenia kilkakrotnie więcej, to nie znaczy, że wydawca interesował się bardziej wiekiem XVII niż XVI, tylko że światło historyczne jak i fizyczne słabnie w odległości.

Spis obejmuje zarówno sejmy skuteczne jak bezskuteczne, nawet niedoszłe, tj. nie otwarte, jeżeli zostały one zwołane i jeżeli odbyły się wybory. Wyjątkowo weszły do szeregu także te sejmy generalne (prowinco-nalne), do których król uciekał się w potrzebie, nie mogąc zwołać walnego sejm. O każdym zgromadzeniu staramy się skompletować następujące chronologiczne, personalne i rzeczowe elementy: 1. datę zwołania, 2. datę sejmików wyborczych, 3. czas kadencji, 4. osobę marszałka, 5. wynik sejm (ustawy lub protesty), 6. datę sejmików relacyjnych, 7. informacje o diariuszach.

1. Momentem decydującym o odbyciu sejm jest rozesłanie królewskich uniwersałów. Można by wprowadzić wskazywać chwile jeszcze wcześniejsze: kiedy król ustnie radzi się senatu przybocznego, albo zasięga listownie zdań wszystkich senatorów, albo, jak za Sasów, odbywa przed sejmem nadzwyczajnym przepisane prawem senatus consilium. Te deliberatoria i senatus consilia na 3—6 tygodni przed rozesłaniem uniwersałów, stanowią o ich treści. Ale wobec nieprowadzenia protokołów senatu przybocznego tylko dla niewielu sejmów dałoby się wskazać ten moment inicjatywy, więc go do

naszych zestawień nie wciągamy, Instrukcje na sejmy król podpisywał w późniejszych czasach jednocześnie z uniwersałem; dawniej czynił to nieraz znacznie później, dopiero gdy rozsyłał swoich posłów. Uniwersały naogół znajdują się w księgach kanclerskich lub podkanclerskich; Arch. Główne warszawskie posiadało znaczny zbiór drukowanych uniwersałów z doby późniejszej. O ile uniwersał się nie drukował, ustalamy jego datę w przybliżeniu na sześć tygodni przed wiadomą datą sejmików (od czasu ustawy 1717 roku), albo obliczając, ile czasu w danym okresie król musiał dać na przygotowanie sejmików. Faktycznie kancelaria nie mogła się uporać z całą ekspedycją jednego dnia, stąd niekiedy uniwersały do różnych sejmików i senatorów noszą różne, acz zbliżone daty.

2. Daty sejmików. Im później tym prawidłowiej odbywały się sejmy jednego dnia w całym państwie: tylko niektóre ziemie, np. wielunia, halicka, księstwo oświęcimsko-zatorskie, sejmikowały o tydzień wcześniej, aby ich posłowie mogli wziąć udział w układaniu instrukcyj tych województw, do których ziemia grawitowała. W wieku XVI, a po części i XVII, terminy dla różnych sejmików bywały różne, po części dlatego, że jeden poseł królewski miał ich oblecieć kilka. Rozciągała się tedy kampania na 10—15 dni. Daliśmy tego kilka przykładów, choć można ich było z ksiąg zwłaszcza podkanclerskich wydobyć więcej, O wyczerpaniu całej tej różnorodności nie ma mowy, więc się o to nie kusimy, dając tylko niekiedy bliższe informacje ponad niezbędne minimum. Tak samo nie ręczymy za kompletność wyszczególnionych sejmików dodatkowych (po niedojściu zwykłych). Sejmy prowincjonalne „główne” (jak je nazywa St. Kutrzeba) albo „generały”, jak je nazywano z łacińska po polsku w XVIII wieku, odbywały się w tydzień, dwa, lub trzy po wojewódzkich. W każdym razie nasza chronologia sejmików nie daje rękoma, że wszystkie odbyły się w wyznaczonych terminach; wiele ich odkładano, niektóre trwały po kilka dni. O sejmikach mazowieckich przed r. 1540, i sejmikach litewskich przed 1569 wspominamy, o ile wiadomo, że wchodziły w plan zamierzonej przez króla sejmowej kampanii.

3. Chronologia sejmów walnych. O tym że sejm rzeczywiście obradował od pewnego dnia do pewnego dnia, można kategorycznie twierdzić tylko na podstawie diariuszów, lub innych wiarygodnych relacji. Już kronikarze, np. Wielewicki, Kochowski, Załuski, mylą się o kilka dni; z zapowiedzi w uniwersale, że sejm zwołany jest na taki a taki dzień, nie wynika, że otwarcie nie uległo opóźnieniu, a z tego że sejm ma być sześć-, trzy-, lub dwuniedzielnny, nie można wnosić napewno, że nie trwał on dłużej lub krócej. Zwłaszcza za Zygmunta I i II czekano po kilka lub kilkanaście dni, bądź na przyjazd króla, bądź na zjazd posłów i senatorów. Datować więc można sejm albo od mszy św. albo od witania króla, (jeżeli marszałek został wybrany), albo od zagajenia pierwszego posiedzenia. W braku innych danych oznacza się czas sejmowania według formuły aktów kanclerskich: „in

convencione generali", ale jest to datacja niepewna, bo nieraz akt, mający związek z odbytą kadencją, wychodził w tydzień i więcej po jej zamknięciu (prawie nigdy przed otwarciem). Jeżeli konkluzja przez noc przewlekła się do dnia białego, pozostawiamy datę rozpoczęcia końcowej sesji.

4. Marszałków poselskich wymieniamy z takimi tytułami, jakie w danym roku nosili, bez podania okręgu, który reprezentowali (co byłoby ciekawym, ale trudnym do wyczerpującego przedstawienia). Instytucja „dyrektora”, później dopiero zwanego marszałkiem, łączy się z osobą Mikołaja Sienickiego; przed nim, a niekiedy i pod jego laską przemawiali w imieniu izby także inni posłowie. Co do przewodnictwa na kilku sejmach doby „egzekucyjnej” brak ścisłych danych. O ile do obioru marszałka nie doszło, wymieniamy w kilku wypadkach bądź marszałka starej laski, bądź zagajającego obrady przedstawiciela „górnego” województwa.

5. O uchwalach sejmów najkompletniejsze dane mamy z okresu opracowanego przez O. Balzera; mają one wówczas częstokroć różne daty. Później w XVII i XVIII wieku wszystkie konstytucje danego sejmiku wychodzą pod dniem fikcyjnym zagajenia obrad, a nie ich zakończenia. W rzeczywistości obowiązywały one od wciągnięcia do ksiąg kanclerskich lub grodzkich. Dopiero na sejmie Delegacyjnym 1773—5 roku zaczęto aktykować i wprowadzać w życie niektóre uchwały w miarę zatwierdzania ich przez plenum, nie czekając na zamknięcie kadencji. Szeroko zastosował to sejm Czteroletni. Dat protestów, kładących kres obradom, nie precyzujemy, bo trudno nieraz dojść, które veto miało odrazu moc wiążącą; o protestach posejmowych wspominamy tylko wyjątkowo (a było ich więcej).

6. Również sejmików posejmowych, które król zwoływał dla swoich celów, a z których rozwinęły się później sejmiki relacyjne, było bez porównania więcej, niż my ich podajemy.

7. Diariusze sejmowe zaczynają się od r. 1548; przed nimi spisywano (Stan. Górski i in) opisy zgromadzeń i ich przebiegi. Nasz spis, byłby znacznie kompletniejszy, gdyby inicjatywa w sprawie „Katalogu źródeł do dziejów polskiego parlamentaryzmu” (*Kwart. Hist.* r. 1916) znalazła poparcie ogółu historyków. Niestety wypadło poprzestać na tym, co się odnotowało przy przeglądaniu katalogów i inwentarzy biblioteczno-archiwalnych pod kątem widzenia po części „liberum veto”, po części innych zagadnień, lub co zarejestrowali przygodni, przeważnie młodzi współpracownicy. Tym samym nie mogliśmy sprawdzić ani tego, czy wszystkie wymienione w katalogach diariusze naprawdę istnieją, ani w jakim między sobą zostają stosunku (przebieg, kopia, streszczenie, całość czy fragment). Tu trzeba się liczyć z różnymi niespodziankami, i tym się też tłumaczy, że nie zawsze przy cytowaniu archiwów mogliśmy podać sygnaturę aktu. Spis nasz powstał przeważnie przed wojną i tylko diariusze kórnickie, toruńskie i gdańskie zostały wciągnięte po roku 1945; nie wykreśliśmy z niego tych (około 130), które napewno

lub prawie napewno zniszczyła wroga inwazja. W każdym razie wydało się wskazanym raz wreszcie ogłosić ów spis na użytek badaczy, jakkolwiek zdajemy sobie sprawę, że i w kraju i zwłaszcza w archiwach zagranicznych przy relacjach obcych posłów i w takich publikacjach jak *Mercure Historique* mogą się jeszcze znaleźć diariuszów oraz ogólnych relacji dziesiątki, jeżeli nie setki. Może to zestawienie uprzytomni ogółowi naszych historyków, ile i jak doniosłych źródeł tej kategorii jest do ogłoszenia lub odtworzenia i jak wiele straciliśmy, odkładając ich publikację.

Na zakończenie wypada z całą wdzięcznością podkreślić pomoc, jakiej przez kontrolowanie znanych sobie epok udzielili nam PP. Władysław Pocięcha i Stanisław Bodniak, Edward Kuntze i Kazimierz Lepszy; prof. Karol Górski dostarczył spisu 24 diariuszy w Archiwum Toruńskim, a dr Maria Sławoszewska — 124 diariuszy w Arch. Państw. Gdańskim.

Objaśnienie skrótów

Arch. Gd. = Archiwum Państwowe w Gdańsku. — Arch. Tor. = Archiwum Miejskie w Toruniu. — Bibl. Baw. = Biblioteka Baworowskich we Lwowie. — Bibl. Czart. = Biblioteka XX. Czartoryskich w Krakowie. — Bibl. Jag. = Biblioteka Jagiellońska w Krakowie. — Bibl. Kór. = Biblioteka Kórnicka. — Bibl. Nar. = Biblioteka Narodowa w Warszawie. — Bibl. Ord. Kras. = Biblioteka Ordynacji Krasieńskich w Warszawie. — Bibl. Ord. Nieśw. = Biblioteka Ordynacji Nieświejskiej. — Bibl. Ord. Zam. = Biblioteka Ordynacji Zamojskiej. — Bibl. P. A. U. = Biblioteka Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. — Bibl. Przeźdz. = Biblioteka Przeździeckich w Warszawie. — Bibl. Racz. = Biblioteka Raczyńskich w Poznaniu. — Bibl. T. P. N. = Biblioteka Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu. — Bibl. U. W. = Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie. — Bibl. Wil. = Biblioteka Wilanowska dawniej w Krakowie, teraz w Wilanowie. — Ossol. = Ossolineum dawniej we Lwowie, teraz przeważnie we Wrocławiu. — Kom. Hist. = Zbiory Komisji Historycznej P. A. U. — Orzelski = Świętosława Orzelskiego Bezkrólewia ksiąg ośmioro, wyd. E. Kuntze, *Scriptores Rerum Polonicarum XXII*, Kr. 1918. — Radziwiłł = Pamiętnik Albrechta Stanisława Radziwiłła, 2 t. Poznań 1839, wyd. E. Raczyński. — Załuski = *Epistolae Historico-familiares*, wyd. Andrzej Chryzostom Załuski, Brunsberga 1709—11. — Zawadzki = Kazimierz Zawadzki, *Historia Arcana*, Cosmopoli 1699 (Frankfurt).

1. Sejm walny w Piotrkowie I—II 1493

Zwołany w X lub XI 1492

Sejmiki 23 XII—11 I 1493, generał korczyński 15 I

Początek 18 I; zatwierdzenie przywilejów 14 II, konstytucje 27 II, uniwersał o poborze 2 III

2. Sejm w Radomiu IX 1494, nie doszedł do skutku

Zwołany ok. VII

Sejmiki ok. VIII

3. Sejm w Piotrkowie 13 III—25 V 1496

Zwołany 18 I

Sejmiki ok. 1 II

Konstytucje *Vol. Leg.* I 246—281**4. Sejm w Piotrkowie 18 I—17 II 1498**

Zwołany w XI 1497

Sejmiki ok. 15 XII

Uniwersał o czopowem 17 II

5. Sejm w Krakowie III—V 1499

Zwołany w XII 1498 na 24 II

Sejmiki w I

Uchwały o czopowem i lanowem, oraz o unii i inkorporacji Litwy 6 V

6. Sejm w Sandomierzu 1500

Zwołany w VIII na 16 X

Sejmiki ziemskie i generały IX

Konstytucyj nie ma

Pawiński *Sejmiki ziemskie* 198, 215; Papée *Jan Olbracht* nie potwierdza faktu odbycia tego sejmiku**7. Sejm w Piotrkowie pocz. II—pocz. III 1501**

Zwołany ok. XI na 25 I

Sejmiki ok. 1 I 1501

Konstytucyj nie ma

8. Sejm elekcyjny w Piotrkowie IX—4 X 1501**9. Sejm koronacyjny w Krakowie I—II 1502**

Zwołany ok. 4 X 1501

Sejmiki w XI—XII 1501

Uchwały w *Acta Alexandri* 53**10. Sejm w Piotrkowie 12 III—2 IV 1503**

Zwołany w końcu I; uniwersał na zjazd kolski w połowie II

Sejmiki w II

Uchwały w *Acta Alexandri* 258**11. Sejm w Piotrkowie 21 I—13 III 1504**

Zwołany w XI; uniwersał na zjazd kolski ok. 20 XII; poselstwo do Mazowsza 20—28 XI

Sejmiki w połowie XII

Konstytucje w *Vol. Legum* I 294—299**12. Sejm w Radomiu 30 III—31 V 1505**

Zwołany 23 XII 1504 na 9 II

Sejmiki ok. 1 II; 25 II zaproszenie z Brześcia Lit. do Litwy

Potwierdzenie przywilejów 3 i 7 V; uniwersały poborowe 29 V i 4 VI w *Acta Alexandri* 474Konstytucje w *Vol. Legum* I 299—357**13. Sejm w Lublinie I—18 III 1506**

Zwołany ok. 24 XI na 6 I, ale zaczęty później

Sejmiki w XII

Ustawy wojskowe 2 III w *Acta Alexandri* 522**14. Sejm elekcyjny w Piotrkowie 30 XI—8 XII 1506**

Zwołany w końcu VIII

Sejmiki główne w Korczynie i w Kole 24—26 IX

Decretum electionis w *C. J. P.* III 10—14; przed nim 20 X nastąpiło w Wilnie wyniesienie Zygmunta na W. Ks. Litewskie; 20 XII sejm litewski w Mielniku**15. Sejm koronacyjny w Krakowie 24 I—8 III 1507**

Zwołany w XII

Sejmiki były we wszystkich ziemiach, data dokładna nieznana

Uniwersał o czopowem 2 III; uniw. o pospol. ruszeniu 23 III

Statuta perpetua w *C. J. P.* III 17, inne uchwały i akta *tamże* 36—50**16. Sejm w Krakowie 25 I—22 II 1508**

Zwołany 20 XI 1507 na 18 I

Sejmiki: proszowski 21 XII, główny małopolski w Korczynie 1 I 1508

Odpowiedź na petita szlachty 18 II, uniwersał poborowy 22 II w *C. J. P.* III 81**17. Sejm w Piotrkowie 11 III—16 IV 1509**

Zwołany 23 XI na 4 III

Sejmik proszowski 1 II, generał korczyński 4 II, kolski 28 II

Konstytucje *C. J. P.* III 86—93**18. Sejm w Piotrkowie 5 II—2 III 1510**

Zwołany 13 XI na 21 I

Sejmik średzki 11 I, generał kolski 15 I

Konstytucje *C. J. P.* III 104—131

19. Sejm w Piotrkowie 6 I—15 II 1511

Zwołany 8 VIII 1510

Sejmik proszowski 1 X; generał korczyński 4 X

Uchwały podatkowe i in. *C. J. P.* III 139—148, Statuta *tamże* 149—159**20. Sejmik generał korczyński 3—5 V 1511**

Zwołany 31 III

Uchwała o obronie powzięta w nieobecności króla 10—11 V 1511

21. Sejm koronacyjny królowej Barbary w Krakowie 14 II—28 II 1512

Zwołany 23 XII 1511 na 14 II

Sejmik średzki 13 I, generał kołski 19 I

Z powodu nie przybycia posłów wielkopolskich król 29 II zwołał znów generał do Koła na 25 IV. Sejmiki ziemskie w Wielkopolsce 28—30 III

22. Sejm w Piotrkowie 30 X—19 XII 1512

Zwołany 12 VIII na 28 X

Sejmiki: średzki 10 X, generał kołski 22 X

Konstytucje i inne akta *C. J. P.* III 235—235Komentarz Górskiego w *Acta Tom.* II 139—140**23. Sejmiki generalne zamiast sejmu walnego II—IV 1513**

Zwołane 24 II: średzki na 24 II, inne wielkopolskie 13—19 II, generał poznański 27 II, proszowski zwołany 14 III na 8 IV, inne małopolskie na 1—4, generał korczyński na 10 IV

Conclusiones et decreta *C. J. P.* III 268—274**24. Sejm w Piotrkowie 26 III—5 IV 1514**

Zwołany w 10 I na 26 III

Sejmiki: proszowski 15 III, generał korczyński 19 III

Ordinatio regni defendendi *C. J. P.* III 299—303

Sejmik relacyjny ziemi krakowskiej w Wojniczu zwołany 13 VII na 24 VIII

25. Sejm w Krakowie 12 II—5 III 1515

Zwołany 18—26 XII 1514 na 4 II

Sejmiki: w Proszowicach 25 I, średzki 18 I, generał korczyński 29 I, pruski generał w Grudziądzu 21 I

Uchwały i akta *C. J. P.* III 315—325**26. Sejm w Piotrkowie 2 II—III 1517**

Zwołany 9 XII 1516

Sejmik średzki 12 I

Uniwersał podatkowy Wilno 29 III

Sejm odbył się w nieobecności króla

Uniwersał poborowy *C. J. P.* III 342—343**27. Sejm w Krakowie 4 II—19 IV 1518**

Zwołany 19 XI na 25 I

Sejmiki: opatowski 14 I, generał korczyński 18 I, średzki 17 XII, w Kole umyślnie nie zwołano sejmiku generalnego, pruski 6 I

Potwierdzenie przywilejów Torunia 15 III, uniwersał poborowy 27 III

Uchwały i akta *C. J. P.* III 343—364**28. Sejm w Piotrkowie 9 II—17 III 1519**

Zwołany 7 XII na 2 II

Sejmiki w I

Uniwersał podatkowy 5 III

Constitutiones *C. J. P.* III 381—539**29. Sejmik generalny małopolski w Sandomierzu przy królu 24—25 VIII 1519**

Zwołany 8 VIII na 24 VIII

Uchwały w *Acta Tomiciana* V 79

Równocześnie odbył się bez króla sejmik generalny w Kole

30. Sejm w Toruniu po 2 XII 1519—9 II 1520

Zwołany 14 X na 25 XI 1519

Sejmik w Proszowicach 3 XI

Uchwała o wojnie z Zakonem 11 XII

Statuta i in. uchwały 16 XII 1519—7 I 1520, *C. J. P.* III 343—371**31. Sejm w Bydgoszczy 3 XI—7 XII 1520**

Odbywał się w Kole obozowym

Statuta z 4 XII *C. J. P.* III 586—614Komentarz St. Górskiego w *A. T.* V 338**32. Sejm w Piotrkowie 4 XI 1521—7 I 1521**

Zwołany ok. 1 IX na 28 X 1521

Sejmiki 3 X w Proszowicach 8 X; powtórny średzki zwołany 11 XI na 23 XI

Konstytucja z 3 I *C. J. P.* III 643—646Komentarz St. Górskiego w *A. T.* VI 8—10

Po sejmie król zwołał 13 I sejmiki: w Proszowicach 10 II, w Korczynie 13 II, w Wiśni 3 II

33. Sejm w Krakowie 18 II—11 IV 1523

Zwołany 6 X 1522 na 21 I do Piotrkowa, z powodu zarazy przeniesiony 16 I na 2 II do Krakowa

Sejmiki: proszowski 9 XII, główny małopolski w Korczynie 12 XII; oprócz sejmików ziemskich miały się przed nimi także odbyć powiatowe

Konstytucje *Vol. Leg.* I 399—427; *C. J. P.* IV 3—12**34. Sejm w Piotrkowie 24 X—17 XII 1523**

Zwołany 29 VIII na 15 X

Sejmiki: proszowski 29 IX, główny korczyński 1 X; wezwany też biskup warmiński

Konstytucje 17 XII *C. J. P.* IV**35. Sejm w Piotrkowie 24 XII—21 II 1525**

Zwołany 3 XI na 21 XI

Sejmiki: w Środzie 6 XII, pruski w Toruniu 4 XII

Uchwały i akta *C. J. P.* IV 114—132

Po tym sejmie, który nie uchwalił podatków, król zwołał 18 V na czerwiec sejmiki ziemskie i generalne w Małopolsce i Wielkopolsce; Uniwersały podatkowe wyszły 29 i 30 VI

36. Sejm w Piotrkowie 12 XII 1525—29 I 1526

Zwołany ok. 15 X na 6 XII

Sejmiki ok. 20 XI, główny małopolski w Korczynie 24 XI

Decreta et constitutiones C. J. P. IV 191—199

Uniwersal i instrukcja 28 I na sejmiki 4 III dla wyboru posłów na conventus ad corrigenda jura

37. Sejm w Krakowie 11 I—20 III 1527

Zwołany 14 XI 1526 na 6 I do Piotrkowa, przeniesiony z powodu zarazy do Krakowa. Sejmiki od 7 XII do 13 XII, pruski 13 XII w Toruniu, główny wielkopolski w Kole, mazowiecki w Warszawie 17 XII

Decreta Vol. Leg. I 471—483

Uniwersal 19 III zwołuje sejmiki dla wyboru taksatorów na 9 IV

38. Sejm w Piotrkowie 29 XI 1527—20 II 1528

Zwołany 7 IX na 25 XI

Dekreta pod datą 15 II

Sejmiki: lubelski w Urzędowie 5 XI, pruski w Grudziądzu 11 XI, główny korczyński 14 XI

Dekreta pod datą 15, 17 i 19 II A. T. X

Sejmiki relacyjne w Środzie, Opatowie, Łęczycy i Raciążu, generalny w Kole 10 III

Opis w Arch. Tor. XIV 3

39. Sejm w Warszawie 22 I—19 II 1529

Zwołany 16 IX 1528

Sejmiki: w Raciążu ok. 25 XI; pruski w Malborku 17 XII

Uchwały podatkowe 19 III

40. Sejm w Piotrkowie 8 XII 1529—19 I 1530

Zwołany w X na 30 XI

Sejmiki w XI; pruski w Malborku 11 XI

Dekreta pod datą 13 I; elekcja Zygmunta Augusta 18 XII

41. Sejm koronacyjny w Krakowie 2 III—1 IV 1530

Zwołany 10 I na 22 II

Sejmiki 3 II; mazowiecki główny w Warszawie 3 II

Koronacja Zygmunta Augusta 20 II

Niektóre akta Vol. Leg. I 495—499

42. Sejm w Piotrkowie 9 XII 1530—12 I 1531

Zwołany 14 X na 30 XI 1530

Sejmiki w XI, general pruski w Malborku 23 XI

Uniwersal poborowy 3 I, un. o czopowem 12 I

43. Sejm w Krakowie 10 XII 1531—20 I 1532

Zwołany 23 X na 6 XII 1531

Sejmiki: pruski w Malborku 28 X, proszowski 26 XI, główny kolski 28 XI, korczyński 30 XI, mazowiecki 18 XI, general w Warszawie 6 XII

Konstytucje pod datą 20 I, uniwersal poborowy tak samo

Vol. Leg. I 499—512

44. Sejm w Piotrkowie 23 I—14 II 1533

Zwołany 23 X 1532 na 6 I

Sejmiki: poznańsko-kaliski 3 XII, sieradzki w Szadku 9 XII, łączycy 5 XII, kujawsko-inowrocławski w Radziejowie 5 XII, plocki w Raciążu, sochaczewski 29 XI, gostyński w Gąbinie 29 XI, rawski 3 XII, dobrzyński w Rypinie 9 XII, mazowieckie 2 XII, główny w Warszawie 12 XII, krakowski w Proszowicach 5 XII, sandomierski w Opatowie 3 XII, lubelski 2 XII, bełzki 23 XI, chełmski 22 XI, ruski w Wiśni 29 XI, general korczyński 10 XII

Sejmiki mazowieckie 2 XII, główny w Warszawie 12 XII

Sejmiki relacyjne 3 III, główny mazowiecki 11 III

45. Sejm w Piotrkowie 6 I—28 I 1534

Zwołany 10 X 1533

Sejmiki: średzki 6 XII, główny wielkopolski w Kole 16 XII

Uniwersal poborowy w Wilnie 28 II

46. Sejm w Piotrkowie 30 XI 1534—I 1535

Zwołany 20 IX 1534

Sejmiki w X; poselstwo od króla na sejm z Wilna 7 XI

Uniwersal poborowy w Wilnie 21 I 1535

47. Sejm w Piotrkowie 25 XI—XII 1535 („Asiana Diaeta”)

Zwołany w IX

Sejmiki w X

Wobec niedojścia uchwał o obronie król 5 V 1536 zwołał pospolite ruszenie; 7 III z Wilna zwołał sejmiki relacyjne: korczyński na 8, kolski na 16 V, gdzie miano z małopolskimi uzgodnić uchwały

48. Sejm w Krakowie 11 XI 1536—2 II 1537

Zwołany 20 VIII na 1 XI 1536

Sejmiki ok. 30 IX

Vol. Leg. I 513—515

Diariusz w B. Ossol. 178

49. Sejm w Piotrkowie 18 I—28 II 1538

Zwołany 20 X 1537 na 6 I

Sejmiki: bełzki 3 XII, opatowski 17 XII, główny małopolski w Korczynie 20 XII

Konstytucje Vol. Leg. I 516—535, dla Mazowsza 536, dla Prus 541

Opis sejmu przez St. Górskiego w rp. Bibl. Kórnickiej 218 II

Acta conventus gen. Piotrcoviensis, druk. w przekładzie polskim w *Pamiętniku Warsz.* 1818, 129—156

50. Sejm w Krakowie 19 XII 1538—15 II 1539

Zwołany 7 X 1538 na 30 XI do Piotrkowa

Sejmiki mazowieckie 4 XI, główny mazowiecki w Warszawie 12 XI

Konstytucje Vol. Leg. I 546—555

St. Górski, Descriptio Conv. Gen. Crac. w rp. Bibl. Czart. 276, s. 215—222

51. Sejm w Krakowie 19 I—19 III 1540

Zwołany 11 IX 1539 na 17 I do Piotrkowa; 20 X przeniesiony na 6 I do Krakowa
Sejmiki: średzki 26 X, główny wielkopolski w Kole 29 X
Konstytucje i uniwersał poborowy 17 III *Vol. Leg. I* 555—565

52. Sejm w Piotrkowie 6—26 III 1542

Zwołany 20 X 1541 na 6 I, odłożony na 6 III
Sejmiki: proszowski 17 XII, główny małopolski w Korczynie 19 XII

53. Sejm w Krakowie 3 II—16 IV 1543

Zwołany 30 XI 1542 na 21 I, instrukcja na sejmiki z 12 I
Sejmiki w I
Konstytucje *Vol. Leg. I* 566—582

54. Sejm w Piotrkowie 6 I—7 III 1544

Zwołany 6 X na 30 XI, odroczony z powodu zarazy
Sejmiki w XI
Konstytucje *Vol. Leg. I* 582—585

55. Sejm w Krakowie 14 I—3 III 1545

Zwołany 6 X 1544 na 6 I
Sejmiki w XI

56. Sejm w Krakowie XII 1545—17 III 1546

Zwołany 15 IX na 25 XI 1545
Sejmiki w X

57. Sejm w Krakowie 15 III—20 V 1547

Zwołany 12 XII 1546 na 6 III
Sejmiki: proszowski 7 II, główny mazowiecki w Korczynie 10 II

58. Sejm w Piotrkowie 15 XII 1547—5 II 1548

Zwołany 26 IX 1547 na 6 XII
Sejmiki w XI
Wyjątek z diariusza (Rzecz p. Lupy Podlódowskiego) w *Zbiorze Pamiętników J. U. Niemcewicza I* 23—29

59. Sejm w Piotrkowie 31 X—12 XII 1548

Zwołany 1 VI na 10 VIII, odroczony na 21 X
Sejmiki: miały być średzki 5 VII, główny wielkopolski w Kole 12 VII; potem przełożone na 17 IX, wzgl. 15 X, generał grudziądzki 29 IX
Marszałek Jan Sierakowski wojski inowrocławski
Uniwersał posejmowy 22 XII
Dyaryusze sejmów 1548, 1553 i 1570 r. wyd. J. Szujski w *Script. rerum Polon. I*
Nadto były w Arch. Królewskim 2 polskie teksty diariusza, 1 niemiecki i relacja polska i jeszcze jeden diariusz w Bibl. Narodowej w Warszawie.

60. Sejm w Piotrkowie 15 V—26 VII 1550

Zwołany 11 III na 4 V
Sejmiki: średzki 15 IV, inne 10—17 IV, główny wielkopolski w Kole 28 IV, mazowiecki

15 IV, małborski 13 IV

Marszałek, zapewne Mikołaj Sienicki poseł chełmski
Przywilej Zygmunta Augusta o potwierdzeniu praw *Vol. Leg. II* 591—599, pod datą 26 VII
St. Orzechowski, *Annales*. Bogaty materiał w Królewcu j. w. pudło II

61. Sejm w Piotrkowie 2 II—11 IV 1552

Zwołany w X lub XI 1551 na 27 I
Sejmiki: mazowiecki 10 XII, inne 15 XII, główny warszawski 16 XII, korczyński 17
Marszałek najprawdopodobniej Rafał Leszczyński
Uchwała podatkowa *Vol. Leg. II* 600—605

62. Sejm w Krakowie 1 II—29 III 1553

Zwołany 15 i 17 X 1552 na 18 I
Sejmiki: średzki 19 XII, główny wielkopolski w Kole 9 I
Marszałek Mikołaj Sienicki podkomorzy chełmski
Dyaryusze sejmowe wyd. J. Szujski j. w. nr 59

63. Sejm w Lublinie 24 II—4 III 1554

Zwołany 26 XII 1553 na 18 II
Sejmiki: wielkopolski 18 I, proszowski 29, małopolski główny w Korczynie 1 II, mazowieckie ziemskie 9 II, generał w Warszawie 13 II
Marszałek nieznany, może nie wybrany, bo sejm „rozsyłał się”

64. Sejm w Piotrkowie 22 IV—15 VI 1555

Zwołany w II
Sejmiki ziemskie 15—21 III, generalne — w marcu
Marszałek Mikołaj Sienicki podkomorzy chełmski. Zjazd posejmowy małopolan i mazurów w Korczynie
Dzienniki sejmów walnych koronnych 1555 i 1558 r. wyd. J. T. Lubomirski I 138
Po sejmie 21 VI król zwołał sejmiki ziemskie na VIII, generalne na IX; wybrano tych samych posłów; w Korczynie Sienicki przemawiał w imieniu małopolan i mazurów

65. Sejm w Warszawie 6 XII 1556—14 I 1557

Zapowiedziany recesem na 24 VIII, zwołany na 29 XI 1556
Sejmiki 10 XI, kolski główny 19, wiszeński 2 XI, mazowieckie 3 XI, generał warszawski 10 XI, korczyński 19 XI
Konstytucje *Vol. Leg. II* 605—609
Marszałek Mikołaj Sienicki podkomorzy chełmski
Diariusz wydał St. Bodniak, Kórnik 1939, z rpsu Bibl. Kórnickiej 257

66. Sejm w Piotrkowie 5 XII 1558—8 II 1559

Zwołany 20 IX na 20 XI; sejmiki w X
Marszałek Mikołaj Sienicki podkomorzy chełmski
Reces 10 II, wici 9 II
Dzienniki 139—324 j. w. nr 64

67. Sejm w Piotrkowie („Egzekucyjny”) 30 XI 1562—25 III 1563

Zwołany pierwotnie na 12 IV (miał być bez króla), potem na 22 XI
Sejmiki: pruski w Grudziądzu 29 IX; przedtem był główny małopolski w Korczynie 19 III

Marszałek Rafał Leszczyński

Konstytucje *Vol. Leg. II* 609—632

Diariusz wydał T. Działyński w *Źródłopismach do dziejów Unii* z rpsu Bibl. Kór. 249; rp. Bibl. Czart. 1604

68. Sejm w Warszawie 22 XI 1563—1 IV 1564

Zwołany w VIII 1563 pierwotnie do Łomży, jako wspólny z Litwą, na 11 XI

Sejmiki: pruski w Toruniu 29 IX

Marszałek Mikołaj Sienicki podkomorzy chełmski

Konstytucje *Vol. Leg. II* 633—674, reces koło unii Bibl. Czart. 74

Diariusz wydał T. Działyński z rpsów Bibl. Kór. 255, 256 j. w. nr 67

69. Sejm w Parczowie 24 VI—12 VIII 1564

Zwołany w IV

Sejmików daty nieznane — w maju sejm litewski w Bielsku 21 V

Marszałek zapewne Mikołaj Sienicki podkomorzy chełmski

Recessus w Metryce Kor. 132 pod r. 1585

70. Sejm w Piotrkowie 18 I—14 IV 1565

Zwołany 1 XI 1564 na 6 I

Sejmiki: średzki 27 XI, kolski 11 XII, pruski w Łasinie 13 II

Marszałek Mikołaj Sienicki podkomorzy chełmski

Konstytucje: *Vol. Leg. II* 674—718; 20 IV zwołane sejmiki małopolskie na 9 V

Dyaryusz sejmu piotrk. 1565 r. wydał Wł. Chomętowski *Bibl. Ord. Krasińskich* 1868

71. Sejm w Lublinie 7 V—przed 21 VIII 1566

Zwołany w III na 7 IV pierwotnie do Piotrkowa

Sejmiki w IV; poprzedził je sejm litewski w Wilnie 18 XI 1565—11 III 1566, a przed lubelskim zebrał się jeszcze raz litewski w Brześciu 28 IV

Marszałek nieznany

Reces *Vol. Leg. II* 718—722

Diariusz skopiowany z Metryki Litewskiej posiadała Kom. Hist. P. A. U.

72. Sejm w Piotrkowie 7 IV—przed 20 VI 1567

Zapowiedziany recesem jako polsko-litewski zwołany w I na 9 III

Sejmiki: średzki 17 II, kolski 27 II, pruski 6 IV

Marszałek nieznany

Konstytucje *Vol. Leg. II* 722—745

73. Sejm w Lublinie 10 I—12 VIII 1569

Zwołany 1 XI na 23 XII 1568

Sejmiki: średzki 29 XI, proszowski 10 XII, pruski w Elblągu 12 XII

Marszałek Stanisław Sędziwoj Czarnkowski

Konstytucje: *Vol. Leg. II* 745—807, *Akta unii Polski z Litwą 1385—1791* wyd. St. Kutrzeba i Wł. Semkowicz

Diariusz sejmu lubelskiego wyd. T. Działyński w *Źródłopismach do dziejów unii* z rpsu Bibl. Kór. 258; *Dziennik lublińskiego sejmu 1568—1569* wyd. Kojalowicz; rp. Bibl. Czart. 77 (fragm.)

74. Sejm w Warszawie 29 IV—11 VII 1570

Zwołany 8 II na 16 IV

Sejmiki: 9—15 III, generał kolski 3 IV, pruski w Toruniu 3 IV

Marszałek Stanisław Szafraniec kasztelan biecki

Reces *Vol. Leg. II* 807—830

Dyaryusze sejmów 1548, 1553 i 1570 r. wydał J. Szujski w *Script. rerum Polon. I*

75. Sejm w Warszawie 12 III—28 V 1572

Zwołany 5 VIII 1571, odroczony 29 X 1571 na 6 I, odroczony do 2 II, potem do 2 III

Sejmiki proszowski 19 XII 1571

Marszałek Mikołaj Grzybowski podkomorzy warszawski

O uchwałach Fr. Piekosiński w *Rozpr. Hist. Filoz. Ak. Um. XXXV*

76. Sejm konwokacyjny w Warszawie 6 I—28 I 1573

Zwołany uniwersałem senatorów ze zjazdu w Kaskch 1 XI 1572

Sejmiki 13 XII

Marszałek nieznany

Konstytucje *Vol. Leg. II* 843—845, Konfederacja warszawska 28 I, 841

Świętosław Orzelski, *Interregni Poloniae libri 8*, ed. E. Kuntze, *Script. rerum Polon. XXII*

77. Sejm elekcyjny na polu pod Kamieniem 5 IV—20 V 1573

Zwołany 28 I

Sejmiki 2 III

Marszałek wielki koronny Jan Firley

Konstytucje *Vol. Leg. II* 845—859; akt elekcji 10 V

Orzelski 33

78. Sejm koronacyjny w Krakowie 22 II—2 IV 1574

Zwołany 19—20 V pierwotnie na 4 X 1573

Sejmiki 1 IX

Marszałek Wacław Agrippa 5 III; przedtem w imieniu posłów przemawiali Andrzej Firley i Stan. Szafraniec

Konstytucje *Vol. Leg. II* 859—867

Orzelski 191

79. Sejm konwokacyjny w Warszawie 30 VIII—18 IX 1574

Zwołany przez panów zebranych w Poznaniu w VI, pierwotnie na 24 VIII

Sejmiki 26 VII

Marszałek Stanisław Szafraniec kasztelan biecki, od 13 IX Rafał Przyjemski podczaszy kaliski

Uchwały: Noailles, *Henri de Valois III* 605—609

Sejmik w Środzie 29 X dla zatwierdzenia uchwały o sądach

Orzelski 242, 247, 267, 275, 360

80. Sejm elekcyjny pod Wolą 7 XI—15 XII 1575

Zwołany 4 X

Sejmiki 26 X

Marszałek Mikołaj Sienicki podkomorzy chełmski

Konstytucje *Vol. Leg. II* 868—872; akt elekcji 15 XII

Orzelski 366—480

81. Zjazd jędrzejowski 18 I—28 I 1576;

Sejmiki dla poparcia elekcji przed zjazdem jędrzejowskim — od 31 grudnia
Uchwały w *Vol. Leg.* II 873—889 z datą 1 II 1576

82. Sejm koronacyjny w Krakowie 31 III—29 V 1576

Zwołany na 4 III

Przed nim prymas 8 II zwołał konwokację do Łowicza na 29 II, potem sejm do Warszawy na 9 IV; zaś zjazd jędrzejowski rozpiął sejmiki na 20 II; zgodnie z tem sejmik przedkonwokacyjny w Łęczycy 20 II, inne 10 IV

Marszałek Andrzej Firley starosta sandomierski

Konstytucje *Vol. Leg.* II 889—930. Zwyczaj województwa mazowieckiego 931—950
Orzelski 587—683

83. Sejm zwyczajny w Toruniu 19 X—29 XI 1576

Zwołany 8 VIII na 4 X

Sejmiki 15 IX; generał korczyński i mazowiecki 18 IX

Marszałek nieznany

Konstytucyj nie uchwalono

84. Zamiast sejmiku walnego odbyły się w r. 1577:

Generał kolski 9 V, mazowiecki 15 V, korczyński 15—16 V

Zwołane 1 IV

Sejmiki przed niemi w IV

Uniwersał poborowy 20 VI *Vol. Leg.* II 950—959

85. Sejm zwyczajny w Warszawie przed II—przynajmniej do 8 III 1578

Zwołany 9 XI 1577 na 14 I

Sejmiki wielkopolskie i in. 5 XII, zatorski, opatowski 14—16 XII, mazowieckie 14 XII, proszowski 16 XII, generały kolski i korczyński 21 XII

Marszałek nieznany

Konstytucje *Vol. Leg.* II 962—979. Uniw. poborowy 980—994

86. Sejm zwyczajny w Warszawie 23 XI 1579—4 I 1580

Zwołany we IX

Sejmiki w X

Marszałek nieznany

Uniwersał poborowy *Vol. Leg.* II 995—1011

87. Sejm zwyczajny w Warszawie 22 I—8 III 1581

Zwołany w X

Sejmiki ok. 1 XII

Marszałek Stanisław Przyjemski starosta kamiński

Konstytucje *Vol. Leg.* II 1012—1024. Uniw. poborowy 1025—1040

Diariusze: Ign. Połkowski, *Sprawy wojenne króla Stefana Barotego, Acta historica* XI,

Teki A. Pawińskiego t. VI

88. Sejm zwyczajny w Warszawie 4 X—25 XI 1582

Zwołany 16 VII

Sejmiki od 29 VIII do 13 IX, sejmiki generalne 18 IX

Marszałek Lew Sapieha pisarz w. litewski

Ustaw nie uchwalono

Diariusz, stanowiący własność rodziny Tyszkiewiczów, zaginął przed wojną we Francji
Fragment z innego rpsu ogłosił A. Czuczynski ob. niżej

89. Sejm zwyczajny w Warszawie 15 I—28 II 1585

Zwołany ok. 1 X

Sejmiki: bełzki 31 X, proszowski 7—10 XI, lubelski 6 XI, wiszeński powtórny 20 XII, generał korczyński 12 XI

Marszałek Stanisław Pękosławski starosta marienburgi

Nic nie uchwalono, wobec protestu Kazimierskiego i kol.

Diariusze sejmowe z 1585, wyd. A. Czuczynski *Scriptores Rerum Polonicarum XVIII* z 10 rpsów: Bibl. Kór. 281, Bibl. Dzik., Bibl. Jag. 107, Bibl. Czart. 1621 (dwóch) i 309 (dwóch), Ossol. 68, 200 i 1453

90. Sejm konwokacyjny w Warszawie 2 II—9 III 1587

Zwołany 24 XII

Sejmiki 7 I

Marszałek Stanisław Uchański wojewodzie plocki

Konstytucje *Vol. Leg.* II 1054—1068

Dyaryjusz sejmowy z 1587 wyd. August Sokołowski *Script. Rerum Polon.* XI

91. Sejm elekcyjny w Warszawie 30 VI—19 VIII 1587

Zwołany 9 III

Sejmiki 9 V

Marszałek koła prokonwokacyjnego Kasper Dębiński, marszałek koła antykonw. Paweł Orzechowski

Konstytucje (*Reces*) *Vol. Leg.* II 1080—1089. Akty elekcji: Zygmunta III 14 VIII, Maksymiliana 22 VIII

Sejmiki relacyjne 19 IX; zjazd dla poparcia elekcji 8 X

Dyaryjusz j. w.

92. Sejm koronacyjny w Krakowie 10 XII 1587—20 I 1588

Zwołany 19 VIII

Sejmiki: 19 IX generalny małopolski w Pińczowie, wielkopolski w Jutrosinie 26 X

Marszałek Jan Gajewski sędzia i podstarości poznański

Konstytucje *Vol. Leg.* II 1095—1206. Uniw. poborowy 1206—1261

Diariusz w B. Czart. 350—358, diariusz rady senatu z tego sejmiku Ossol. 186

93. Sejm zwyczajny (pacyfikacyjny) w Warszawie 6 III—23 IV 1589

Zwołany 7 XI

Sejmiki 3 II, zatorski 31 I

Marszałek Dymitr Chalecki podskarbi nadworny litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* II 1261—1300. Uniwersał poborowy 1300—1318

Diariusz: rp. w Bibl. P. A. U. 638 (sumaryczny)

94. Sejm zwyczajny w Warszawie 8 III—21 IV 1590

Zwołany 23 XII 1589

Sejmiki: wiszeński i inne 8 II, zatorski 10, proszowski 13—15, opatowski 13 II, generał małop. w Korczynie 16 II

Marszałek Hieronim Gostomski kasztelan nakielski

Konstytucje *Vol. Leg. II* 1318—1347 Uniwersał poborowy 1348—1364
Protestacje posejmowe: litewska Wł. Konopczyński *Liberum veto* 433; łęczycka 19 VI, wielkopolska 2 VII

95. Sejm zwyczajny w Warszawie 2 XII 1590—15 I 1591

Zwołany 24 IX 1590
Sejmiki: proszowski 6—9 XI, średzki 2 XI, generalny kolski 16 XI
Marszałek Jan Izdbiński-Rusiecki
Konstytucje *Vol. Leg. II* 1364—1378. Uniwersał poborowy 1379—1395
Sejmiki relacyjne 12 III
Diariusze: Rp. Bibl. Nar. 82—1—8, B. NB; obszerny regest w posiad. dra K. Lepszego, fragment 1—14 XII w Arch. Państw. w Wiedniu, Pol. 25 A

96. Sejm zwyczajny w Warszawie (Inkwizycyjny) 7 IX—19 X 1592

Zwołany 16 VI
Sejmiki 4—14 VIII, proszowski 8—12 VIII; generał mazowiecki 12 lub 14 VIII, pruski w Grudziądzu 26 VIII
Marszałek Jan Pac ciwun wileński
Konstytucyj nie uchwalono
Dyaryusze i akta wyd. E. Barwiński, *Script. Rer. Polon. XXI* według rpsów Bibl. Wrocł., Bibl. Ord. Kras. 714 i Bibl. Rogalińskiej

97. Sejm zwyczajny w Warszawie 4 V—15 VI 1593

Zwołany 7 I
Sejmiki: bełzki 23 III, wiszeński 31 III
Marszałek Mikołaj Daniłowicz
Konstytucje *Vol. Leg. II* 1395—1410. Uniwersał poborowy 1410—1424
Diariusz: Bibl. Kór. 305

98. Sejm zwyczajny w Krakowie 6 II—21 III 1595

Zwołany 31 X 1594
Sejmiki: proszowski 5 I, generał korczyński 24 I
Marszałek Stanisław Sasin Karśnicki sędzia ziemski sieradzki
Konstytucje *Vol. Leg. II* 1425—1426. Uniwersał poborowy 1443
Diariusz: rp. Arch. Gd.

99. Sejm zwyczajny w Warszawie 26 III—13 V 1596

Zwołany 18 I na 20 III; instrukcja na sejmiki 13 II
Sejmiki: proszowski 4 III; wiszeński 23 II
Marszałek Piotr Myszkowski starosta oświęcimski
Konstytucje *Vol. Leg. II* 1443—1450
Diariusz: rp. w Bibl. Czart. 96 fragment, Bibl. Kór. 305, A. Gd.

100. Sejm zwyczajny w Warszawie 10 II—25 III 1597

Zwołany 5 XII 1596; instrukcja 17 XII
Sejmiki: proszowski 23—27 I, wiszeński 20 I, generał korczyński 27 I
Marszałek Piotr Myszkowski starosta oświęcimski
Konstytucyj nie uchwalono wobec protestu Stan. Stadnickiego i kol.
Dyaryusze sejmowe r. 1597 wydał E. Barwiński, *Script. Rer. Polon. XX* według rpsów Bibl. Nar. Pol. F. IV. 241, Bibl. Rac. 91, Bibl. Czart. 331 i A. Gd.

101. Sejm zwyczajny w Warszawie 8 III—13 IV 1598

Zwołany 5 XII 1597 na 2 III
Sejmiki: proszowski 10 II, generał małopolski w Korczynie 13 II
Marszałek Florian Gomoliński podkomorzy sieradzki
Konstytucje *Vol. Leg. II* 1450—1478. Uniwersał poborowy 1479—1493

102. Sejm zwyczajny w Warszawie 9 II—21 III 1600

Zwołany 29 XII 1599
Sejmiki: proszowski 17 I, główny małopolski w Korczynie 26 I
Marszałek książę Świrski podkomorzy brześciański
Konstytucyj nie uchwalono
Sejmiki relacyjne 28 III
Diariusz był w Arch. Gd., Bibl. Czart. 98 (fragm.), Bibl. Kór. 325

103. Sejm zwyczajny w Warszawie 7 II—13 III 1601

Zwołany ok. 10 X na 31 I
Sejmiki 22 XII, gen. słonimski 13 I
Marszałek Zbigniew Ossoliński
Konstytucje *Vol. Leg. II* 1493—1532. Uniwersały poborowe i Instruktarze celne 13 III 1532 i 1575
Diariusz był w A. Gd., inny w Bibl. P. A. U. 638

104. Sejm zwyczajny w Krakowie 4 II—5 III 1603

Zwołany 4 XI 1602 na 22 I
Sejmiki: proszowski 2 I, główny małopolski w Korczynie 10 I
Marszałek Feliks Kryski
Uniwersał poborowy *Vol. Leg. II* 1575—1593

105. Sejm zwyczajny w Warszawie 20 I—3 III 1605

Zwołany 27 IX 1604; instrukcja na sejmik inflancki 30 X
Sejmiki: halicki 8 XII, kijowski 10, proszowski 16 XII, inflancki 20, główny małopolski w Korczynie 4 I, pruski 4 I, zjazd główny litewski w Mścibowie 6 I
Marszałek Stanisław Białozor podkomorzy upicki
Konstytucyj nie uchwalono
Diariusze: rp. Bibl. Czart. 100, 339 i 341, Bibl. Rac. 139, Bibl. Wilan. N XXXI t. I

106. Sejm zwyczajny w Warszawie 7 III—18 IV 1606

Zwołany 19 XII 1605
Sejmiki: chełmski 31 I, proszowski 16 II, średzki 9 II, główny małopolski 23 II, generał malborski 13 II
Marszałek Stanisław Ryszkowski sędzia ziemski łukowski
Konstytucyj nie uchwalono
Protestacje Męcińskiego posła krakowskiego i Janusza Ostrońskiego
Sejmiki relacyjne 3 VI
Diariusze: rp. Bibl. Nar. F. N. 121, Bibl. Czart. 1623, A. Gd., Bibl. Ord. Kras. 277 (fragm.)

107. Sejm zwyczajny w Warszawie 7 V—16 VI 1607

Zwołany 7 II

Sejmiki: proszowski 5 IV, główny małopolski w Korczynie 9 IV

Marszałek Mikołaj Mielniński kasztelan kamieński

Konstytucje *Vol. Leg. II* 1594—1629; litewskie 1629—1638. Uniw. poborowy 1639—1638.

Sejmiki relacyjne 2 VIII

Diariusze: rp. Bibl. Racz. 12, B. Czart. 184 fragm.

108. Sejm zwyczajny w Warszawie 15 I—26 II 1609

Zwołany 27 IX 1608

Sejmiki: wiszeński 5 XII, proszowski 13 XII, główny korczyński 18 XII, gł. pruski 9 XII, mazowiecki w Tarcynie 28 XII

Marszałek Krzysztof Wiesiołowski

Konstytucje *Vol. Leg. II* 1659—1687. Uniw. poborowy 1688—1694. Artykuły wojenne 1695—1704

Sejmiki relacyjne 9 V

Diariusz: rp. A. Gd.

109. Sejm zwyczajny w Warszawie 26 IX—9 XI 1611

Zwołany 12 VI na 22 IX

Sejmiki: średzki 23 VIII, proszowski 30 VIII, główny małopolski 3 IX

Marszałek Jan Swoszowski pisarz lwowski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 1—48. Uniw. poborowy 48—66. Postępek prawny 67—86. Akta komisji królewskich 87 n.

Diariusze: rp. Bibl. Jag. 102 i 110, Bibl. Czart. 106 (fragm.), 150, 347, 1577, 1644, 1662, Bibl. Ord. Zam. 1291, Bibl. Ord. Kras. 56, Ossol. 207, Bibl. P. A. U. 1046, Bibl. Nar. Pol. F IV 124, Bibl. Kór. 1286, A. Gd.

110. Sejm zwyczajny w Warszawie 28 II—2 IV 1613

Zwołany 27 XII 1612 na 19 II

Sejmiki: proszowski 5 II, główny małopolski w Korczynie 9 II

Marszałek Maksymilian Przemycki starosta piotrkowski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 163—195, litewskie 195—209. Uniw. poborowy 219—240

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 360 (fragm.), Bibl. Przezd. (j. w.), Arch. Ord. Nieśw.

111. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 3 XII—24 XII 1613

Zwołany 12—23 X

Sejmiki 12—18 XI, główny wielkopolski w Kole 23 XI, małopolski w Korczynie t. d.

Marszałek Aleksander Korwin Gosiewski referendarz w. litewski

Uchwała w *Vol. Leg. III* 240—251. Uniwersał poborowy 252—271

Sejmiki relacyjne 14 I 1614. Zjazd wileński 1 X 1614

Diariusze: rp. Bibl. Ord. Kras. 277 fragm.

112. Sejm zwyczajny w Warszawie 12 II—27 III 1615

Zwołany 17 XI 1614

Sejmiki: pruski 13 I, proszowski 22 I, wiszeński 19, główny małopolski 27, kolski 27

Marszałek Jan Świętosławski referendarz koronny

Konstytucje nie uchwalono. Instrukcja na sejmiki relacyjne 27 III

Diariusze: rp. Bibl. Ord. Kras. 277, A. Gd.

113. Sejm zwyczajny w Warszawie 26 IV—7 VI 1616

Zwołany 17 I

Sejmiki: proszowski 8 III, główny małopolski w Korczynie 28 III

Marszałek Jakób Szczawiński kasztelan inowrocławski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 271—322

Sejmiki relacyjne 12 VII

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 352, A. Gd.

114. Sejm zwyczajny w Warszawie 13 II—III 1618

Zwołany 26 X 1617, powtórny uniwersał 12 XII

Sejmiki 2 I 1618, sejmik główny małopolski w Korczynie 23 I, pruski 24 II

Marszałek Krzysztof Wiesiołowski stolnik litewski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 322—329. Uniw. poborowy 329—348

Sejmiki relacyjne 2 V

115. Sejm zwyczajny w Warszawie II—III 1619

Zwołany 25 X 1618 na 22 I

Sejmiki 11 XII

Marszałek Jan Świętosławski referendarz koronny

Konstytucje *Vol. Leg. III* 348—352. Uniw. poborowy 352—362

Sejmiki relacyjne 9 IV

Diariusze: rp. Bibl. Racz. H. a. I i 7

116. Sejm zwyczajny w Warszawie 3 XI—11 XII 1620

Zwołany 27 VII jako skrócony

Sejmiki IX

Marszałek Jakób Szczawiński kasztelan inowrocławski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 362—385. Uniw. poborowy 386—410

Sejmiki relacyjne 30 XII

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 390, Bibl. Ord. Kras. 265, Ossol. 314 (fragm.)

117. Sejm zwyczajny w Warszawie 23 VIII—IX 1621

Zwołany 15 VI jako „krótki”

Sejmiki: wiszeński 21 VII, główny małopolski w Korczynie 19 VIII

Marszałek Jan Drucki Sokoliński pisarz w. litewski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 410—428, litewskie 428—432. Uniw. poborowy 433—445

Sejmiki relacyjne średzki 2 XII

118. Sejm zwyczajny w Warszawie 24 I—5 III 1623

Zwołany 16 XI 1622

Sejmiki: proszowski, podolski, wiszeński 13 XII, średzki 2 XII

Marszałek Jakób Sobieski wojewódzic lubelski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 446—461

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 354, 2235 (fragm.), Bibl. Wilan. 37, Bibl. Jag. 110 (fragm.),

Bibl. Racz. 16 i 138, Bibl. Nar. Pol. F IV 76, 96, 174, Arch. Ord. Nieśw.

119. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 11 II—III 1624

Zwołany 15 XI 1623 jako „krótki”

Sejmiki 9 I

Marszałek Jan Łowicki starosta brzeski
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 460—469. Uniwersał poborowy
 Sejmiki relacyjne 19 III
 Diariusze: rp. Arch. Ord. Nieśw., Bibl. Czart. 115 (fragm.), Bibl. Rac. 12, A. Gd. (fragm.)

120. Sejm zwyczajny w Warszawie 7 I—III 1625

Zwołany ok. 1 lub 10 XI
 Sejmiki: proszowski 16 XII, generał korczyński 7 I
 Marszałek Jan Drucki Sokoliński pisarz w. litewski
 Uchwała *Vol. Leg. III* 488—491
 Diariusze: rp. Bibl. Jag. 102, Bibl. Czart. 354, Bibl. Rac. 16, Bibl. Wilan. 37, Arch. Mitawskie, Bibl. Nar. F. IV, 76, 175, A. Gd. (2 fragm.)

121. Sejm zwyczajny w Warszawie 27 I—10 III 1626

Zwołany 7 XII 1625 (data instr. na sejmiki)
 Sejmiki 16, 17 XII
 Marszałek Jakób Sobieski wojewódzic lubelski
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 492—500. Uniw. poborowy 500—521
 Diariusz: rp. Bibl. Czart. 354

122. Sejm nadzwyczajny w Toruniu 10 XI—29 XI 1626

Zwołany 28 lub 30 VII na 12 X, uniwersał powtórny 12 IX przekłada go na 10 XI
 Sejmiki 15 IX
 Marcin Żegocki sędzia ziemski wschowski
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 521—524. Uniw. poborowy 525—540
 Uniwersałem 5 XII rozpisane sejmiki relacyjne na 21 XII
 Diariusze: rp. Bibl. Ord. Kras. 265, Bibl. Nar. Pol. F. IV 95, 175, Bibl. Rac. 16, Bibl. Wilan. 37, Bibl. Kór. 289 (fragm.)
 Deputacja warszawska od 15 III, po niej sejmiki 6 V

123. Sejm zwyczajny w Warszawie 12 X—24 XI 1627

Zwołany 12 VII
 Sejmiki 31 VIII; główny małopolski w Korczynie 22 IX
 Marszałek Aleksander Chalecki marszałek lidzki
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 540—554. Uniw. poborowy 554—575
 Diariusze: rp. Bibl. Jag. 102 (dwa) i 166, Bibl. Rac. 139 (fragm.), A. Gd.

124. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 27 VI—18 VII 1628

Zwołany 20 III
 Sejmiki 5 VI; główny małopolski w Korczynie 19 VI
 Marszałek Jakób Sobieski
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 576—586. Uniw. poborowy 586—602
 Sejmik relacyjny w Raciążu 31 VII
 Diariusze: rp. Bibl. Czart. 120 i 354, Bibl. Nar. Pol. F. IV 76, 96, 175, Bibl. Wilan. 37, Bibl. Rac. 16, Arch. Ord. Nieśw., A. Gd.

125. Sejm zwyczajny w Warszawie 9 I—20 II 1629

Zwołany 20 X 1628 na 9 I
 Sejmiki 12 XII; generał pruski 30 XII, innych generałów nie zwołano

Marszałek Maciej Maniecki podkomorzy poznański
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 602—624. Uniw. poborowy 624—647
 Diariusze: rp. Bibl. Jag. 102, Bibl. Czart. 2246, Bibl. Ord. Kras. 265

126. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 13—28 XI 1629

Zwołany 6 X
 Sejmiki: wiszeński, średzki 23 X, główny wielkopolski w Kole 6 XI
 Marszałek Stefan Pac referendarz litewski
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 647—664
 Diariusze: rp. Bibl. Czart. 121 i 361, Bibl. Ord. Kras. 265

127. Sejm zwyczajny w Warszawie 29 I—III 1631

Zwołany 10 VIII 1630 na 16 X, odłożony do 10 I, a następnie 14 XII do 29 I
 Sejmiki 4 IX; wielkopolski główny 10 IX
 Marszałek Jerzy Ossoliński podstoli koronny
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 665—707
 Diariusze: rp. Bibl. Czart. 359 (fragm.) i 123 („dyskurs”), Bibl. bar. Kronenberga w Warsz., Bibl. Wilan. 31

128. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 11 III—3 IV 1632

Zwołany w I
 Sejmiki 19—20 II
 Marszałek Marcin Żegocki sędzia ziemski wschowski
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 708—719
 Instrukcja 15 IV na sejmik relacyjny proszowski 4 V
 Diariusze: rp. Bibl. Jag. 110, Bibl. Wilan. 37, A. Gd.

129. Sejm konwokacyjny w Warszawie 22 VI—17 VII 1632

Zwołany 5 V
 Sejmiki 3 VI; mazowieckie 17—22 V; konwokacja litewska (kaptur) w Wilnie 17 V
 Marszałek Krzysztof Radziwiłł hetman pol. litewski
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 723—741
 Diariusze: druk. *Sprawy wojenne i polityczne Krz. Radziwiłła* 610—684; *Pamiętnik A. St. Radziwiłła* I 19—34. Rp. Bibl. Czart. 363, 2086 (dwa), Bibl. Jag., Bibl. Ord. Kras. 285 (fragm.) i 288, Ossol. 493, A. Gd.

130. Sejm elekcyjny w Warszawie 24 IX—15 XI 1632

Zwołany 17 VII
 Sejmiki w VIII
 Marszałek Jakób Sobieski krajczy koronny
 Konstytucje *Vol. Leg. III* 753—776, akt elekcji 8 XI
 Diariusze: druk. *Radziwiłł* I 37—126. Rp. Bibl. P. A. U. 1062 i 1636, Bibl. Czart. 124, 363, 366, 373 (polski i łaciński), Bibl. Ord. Kras. 265 i 643, Bibl. U. W., Bibl. Ord. Zam. 1291, Bibl. Nar. Jur. Pol. 9, Bibl. Baw. 1701, Ossol. 213, 352 i 1024, Bibl. Kór. 1317, A. Gd.

131. Sejm koronacyjny w Krakowie 8 II—17 III 1633

Zwołany ok. 15 XI
 Sejmiki 16 XII
 Marszałek Mikołaj Ostroróg podstoli koronny

Konstytucje *Vol. Leg. III* 777—831

Diariusze: druk. Radziwiłł I 140—150. Rp. Bibl. Czart. 363, 364 i 366 (fragm.), Bibl. Racz. 17, Bibl. Nar. Pol. F. IV 93, A. Gd.

132. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 19 VII—1 VIII 1634

Zwołany 2 IV

Sejmiki 26 VI

Marszałek Gedeon Michał Tryzna stolnik litewski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 831—843

Diariusz: druk. Radziwiłł I 215—219. Rp. A. Gd.

133. Sejm zwyczajny w Warszawie 31 I—17 III 1635

Zwołany 10 X 1634; powtórny uniwersał 29 XI

Sejmiki 14 XII, generały korczyński i kolski 10 I

Marszałek Jerzy Ossoliński podskarbi nadw. koronny

Konstytucje *Vol. Leg. III* 848—896. „O podatkach” 896—902

Diariusz: druk. Radziwiłł I 230—245. Rp. A. Gd.

134. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 21 XI—9 XII 1635

Zwołany 30 VIII

Sejmiki 30 X

Marszałek Mikołaj Łopacki podkomorzy zakroczymski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 903—912

Sejmiki relacyjne zwołane 15 XII na 23 I 1636

Diariusz: druk. Radziwiłł I 268—288. Rp. A. Gd.

135. Sejm zwyczajny w Warszawie 20 I—4 III 1637

Zwołany 20 VIII 1636

Sejmiki 9 XII

Marszałek Kazimierz Leon Sapieha pisarz w. litewski

Nic nie uchwalono

Diariusz: druk. Radziwiłł I 331—338. Rp. Bibl. Czart. 134 (fragm.), Arch. Berlińskie, A. Gd.

136. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 3—18 VI 1637

Zwołany 20 III

Sejmiki 11 V

Marszałek Jan Stanisław Jabłonowski

Konstytucje *Vol. Leg. III* 913—922

Diariusze: druk. Radziwiłł I 344—366. Rp. Bibl. Czart. 390, Bibl. Wil., A. Gd.

137. Sejm zwyczajny w Warszawie 10 III—1 V 1638

Zwołany 14 XII 1637

Sejmiki 27 I

Marszałek Łukasz z Bnina Opaliński

Konstytucje *Vol. Leg. III* 923—979

Diariusze: druk. Radziwiłł I 367—376. Rp. Bibl. Czart. 390, Bibl. Jag. 2274, Bibl. Kór. 1318, A. Gd.

138. Sejm zwyczajny w Warszawie 5 X—16 XI 1639

Zwołany 30 IV

Sejmiki 25 VIII, generalny 15 IX

Marszałek Władysław Kierdey pisarz grodzieński

Nic nie uchwalono

Diariusze: druk. Radziwiłł I 418—428. Rp. Bibl. Czart. 390, A. Gd.

139. Sejm zwyczajny w Warszawie 19 IV—1 VI 1640

Zwołany 12 II

Sejmik chełmski 27 III

Marszałek Jan Stanisław Jabłonowski cześnik koronny

Konstytucje *Vol. Leg. III* 979—989

Diariusze: druk. Radziwiłł II 8—17. Rp. Bibl. Czart. 357 (dwa), Bibl. P. A. U. 367, Kom. Hist., A. Gd.

140. Sejm zwyczajny w Warszawie 20 VIII—4 X 1641

Zwołany ok. 1 VI

Sejmiki 9 VII

Marszałek Bogusław Leszczyński wojewódzic bełzki

Diariusz: druk. Radziwiłł II 37—46

Konstytucje *Vol. Leg. IV* 1—35

141. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 11 II—26 II 1642

Zwołany w XII 1641

Sejmiki 7 I

Marszałek Krzysztof na Baksztach Zawisza pisarz w. litewski, star. miński

Konstytucje *Vol. Leg. IV* 35—50

Diariusze: druk. Radziwiłł II 95—99. Rp. A. Gd.

142. Sejm zwyczajny w Warszawie 1 II—29 III 1643

Zwołany 22 XI 1642

Sejmiki 2 I 1643

Marszałek Jerzy Lubomirski starosta sandecki

Konstytucje *Vol. Leg. IV* 50—83, instruktarz celny 27 V

Diariusze: druk. Radziwiłł II 88—101. Rp. Bibl. Czart. 390, A. Gd.

143. Sejm zwyczajny w Warszawie 13 II—27 III 1645

Zwołany ok. 1 XII 1644

Sejmiki 2—11 I

Marszałek Hieronim Radziejowski starosta łomżyński

Konstytucyj nie uchwalono

Diariusze: druk. Radziwiłł II 157—165. Rp. A. Gd.

144. Sejm zwyczajny w Warszawie 25 X—7 XII 1646

Zwołany 25 VII

Sejmik wiszeński 13 IX, proszowski 17 IX

Marszałek Jan Mikołaj Stankiewicz ciwun i pisarz żmudzki

Konstytucje *Vol. Leg. IV* 83—101

Diariusze: druk. Radziwiłł II 210—244. Rp. Bibl. Jag. 49, Ossol. 224, Bibl. Ord. Zam. 888, A. Gd.

145. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 2 V—27 V 1647

Zwołany 7 III

Sejmiki 11 IV, generały 25 IV

Marszałek Stanisław Sarbiewski starosta grabowiecki i korytnicki

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 101—144

Diariusze: druk. Radziwiłł II 249—243. Rp. Bibl. Rac. 11, Arch. Mitawskie, A. Gd.

146. Sejm konwokacyjny w Warszawie 16 VII—1 VIII 1648

Zwołany 26 V

Sejmiki 25 VI; ziemskie na Mazowszu 17 VI

Marszałek Bogusław Leszczyński generał wielkopolski

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 148—180Diariusze: Druk. Radziwiłł II 295—316; *Księga pamiętnicza* J. Michałowskiego 101—144. Rp. Bibl. Jag. 90 i 3566, Bibl. Czart. 378 i 2576, Bibl. P. A. U. 367, Bibl. Ord. Kras. 309, Arch. Mitawskie, A. Gd. (trzy)**147.** Sejm elekcyjny w Warszawie 6 X—19 XI 1648

Zwołany 1 VIII

Sejmiki 15 VIII

Marszałek Filip Kazimierz Obuchowicz wojski mozyrski

Akta i konstytucje *Vol. Leg.* IV 180—255Diariusze: druk. Radziwiłł II 321—347; *Księga pamiętnicza* J. Michałowskiego 219—359. Rp. Bibl. P. A. U. 393 i 1062 (dwa), Bibl. Czart. 133 i 2576, A. Gd. (dwa)**148.** Sejm koronacyjny w Warszawie 19 I—14 II 1649

Zwołany 6 XII 1648

Sejmiki 19 XII

Marszałek Franciszek Dubrawski podkomorzy przemyski

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 256—279

Diariusze: druk. Radziwiłł II 355—367. Rp. Bibl. P. A. U. 1062, Bibl. Nar. F. IV 254, Arch. Mitawskie, A. Gd. (dwa)

149. Sejm zwyczajny w Warszawie 22 XI—13 I 1650

Zwołany 1 IX

Sejmiki 11 X, generał mazowiecki 25 X

Marszałek Bogusław Leszczyński generał wielkopolski

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 279—331

Diariusze: druk. Radziwiłł II 392—405. Rp. A. Gd.

150. Sejm zwyczajny w Warszawie 21 XI—24 XII 1650

Zwołany 1 IX

Sejmiki 11 X; lubelski 7 XI

Marszałek Wincenty Korwin Gosiewski stolnik litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 331—361

Diariusze: druk. Radziwiłł II 427—431. Rp. Bibl. Czart. 417, Bibl. P. A. U. 367, Kom. Hist., Archiwum Mitawskie, A. Gd.

151. Sejm zwyczajny w Warszawie 26 I—11 III 1652

Zwołany ok. 1 XI 1651

Sejmiki 15 XII

Marszałek Andrzej Maksymilian Fredro

Sejm zerwany przez Wł. Sicińskiego

Diariusze: druk. Radziwiłł II 458—468. Rp. fragment w Bibl. P. A. U. 1062, A. Gd.

152. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 23 VII—17 VIII 1652

Zwołany ok. 1 V jako zwyczajny, ale potem skrócony

Sejmiki 11 VI, lubelski 8 VII

Marszałek Aleksander Sielski starosta stężycki

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 361—398

Diariusz: druk. Radziwiłł II 472—480. Rp. Bibl. Nar. Łac. F. IV 133, A. Gd.

153. Sejm nadzwyczajny w Brześciu Litewskim 24 III—7 IV 1653

Zwołany 11 II

Sejmiki 12 III; lubelski 8 III

Marszałek Krzysztof Pac chorąży litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 398—442

Diariusze: Radziwiłł w rp. Bibl. Ossol. 117, Bibl. Czart. 382, A. Gd.

154. Sejm zwyczajny w Warszawie 11 II—28 III 1654

Zwołany 11 XI 1653; instrukcja na sejmiki 24 XI

Sejmiki 31 XII; generał korczyński 21 I 1654

Marszałek Franciszek Dubrawski podkomorzy przemyski

Sejm zerwany przez Pawła Białobłockiego

Diariusz: rp. A. Gd.

155. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 9 VI—20 VII 1654

Zwołany ok. 10 IV

Sejmiki 19—20 V

Marszałek Krzysztof Grzymułtowski podkomorzy kaliski

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 442—479

Diariusz: rp. A. Gd.

156. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 19 V—20 VI 1655

Zwołany 3 IV

Sejmiki 28 IV

Marszałek Jan Kazimierz Umiastowski sędzia ziemski brześciański

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 478—513

Diariusz: rp. A. Gd.

157. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 10 VII—30 VIII 1658

Zwołany 19 V; instrukcja na sejmiki 27 V

Sejmiki: dobrzyński 21 VI, wiszeński, lubelski 25 VI; pruski główny 4 VII.

Marszałek Władysław Lubowiecki sędzia ziemski krakowski

Konstytucje *Vol. Leg.* IV 514—584

Przedtem uniwersałem 20 III król próbował zwołać sejmik wołyński na 11 IV, a sejm walny na 7 V; niewiadomo, czy sejmiki się odbyły; pruski był 30 IV

Diariusz: rp. A. Gd. ((fragm. 1—5 VII)

158. Sejm zwyczajny w Warszawie 22 III—2 V 1659

Zwołany 11 I na 17 III

Sejmiki 28 II

Marszałek Jan Trach Gniński podkomorzy pomorski
 Konstytucje *Vol. Leg. IV* 585—690
 Posejmowy uniwersał 18 V na konwokację 14 VI dla ratyfikacji pokoju oliwskiego i reformy ustroju
 Diariusz: rp. A. Gd. (fragm. 16—25 IV)

159. Sejm zwyczajny w Warszawie 2 V—18 VII 1661

Zwołany 29 XII 1660; pierwotnie do Lwowa na 29 IV
 Sejmiki 28 III; pruski powtórny 26 IV
 Marszałek Michał Kazimierz Radziwiłł podczaszy W. Ks. Lit.
 Konstytucje: *Vol. Leg. IV* 691—828
 Diariusz: rp. A. Gd.

160. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 20 II—1 V 1662

Zwołany 7 I; powtórny uniwersał 9 II
 Sejmiki 30 I—1 II; wiszeński powtórny 23 II
 Marszałek Jan Wielopolski starosta biecki
 Konstytucje *Vol. Leg. IV* 829—911
 Diariusze; rp. Bibl. Nar. Pol. F. IV 125, A. Gd. (fragm.)

161. Sejm zwyczajny w Warszawie 26 XI 1664—7 I 1665

Zwołany 16 lub 22 VIII
 Sejmiki: dobrzyński 15 X, lubelski 24 X
 Marszałek Jan Trach Gniński podkomorzy pomorski
 Sejm zerwany przez Piotra Telefusa
 Diariusze: rp. Ossol. 189 i 228

162. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 12—28 III 1665

Zwołany 15 lub 16 I
 Sejmiki 19 II
 Marszałek Jan Antoni Chrapowicki podkomorzy smoleński
 Sejm zerwany przez Władysława Łosia
 Posejmowy uniwersał do sejmików 31 III

163. Sejm zwyczajny w Warszawie 17 III—4 V 1666

Zwołany 30 XII 1665
 Sejmiki: kujawski 3 II, lubelski 10 II
 Marszałek Jan Odrowąż Pieniążek starosta oświęcimski
 Sejm zerwany przez Kaspra Miaskowskiego
 Diariusze: rp. Ossol. 364, Bibl. Jag. 5 (fragment)

164. Sejm zwyczajny w Warszawie 9 XI—23 XII 1666

Zwołany 31 VIII
 Sejmiki: dobrzyński 24 IX, kujawski, wiszeński 28 IX
 Marszałek Marcin Oborski starosta liwski
 Sejm zerwany przez Teodora Łukomskiego
 Diariusze: rp. Ossol. 364, Arch. Mitawskie, Bibl. Ord. Kras. 2916

165. Sejm zwyczajny w Warszawie 7 III—18 IV 1667

Zwołany 31 XII 1666
 Sejmiki 7 II

Marszałek Andrzej Kotowicz pisarz w. litewski
 Konstytucje *Vol. Leg. IV* 911—1016
 Diariusz: rp. A. Gd. (brak końca)

166. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 24 I—7 III 1668

Zwołany 15 XI
 Sejmiki 14 XII
 Marszałek Karol Czaratoryski podkomorzy krakowski
 Zerwany przez Marcina Dembickiego chorążego sandomierskiego
 Opis: Załuski, I 31
 Diariusze: rp. Bibl. Czart. 2108, A. Gd.

167. Sejm nadzwyczajny (abdykacyjny) w Warszawie 27 VIII—16 IX 1668

Zwołany 20 VI jako sześciodzielnny na 20 VIII
 Sejmiki 23 VII
 Marszałek Stefan Sarnowski podkomorzy łęczycki
 Konstytucje *Vol. Leg. IV* 1016—1025
 Diariusze: druk. *Żbiór Pamiątek* J. U. Niemcewicza V; Załuski I 51—149—161.
 Rp. Bibl. Czart. 426, Ossol. 247, 364 i 1666, A. Gd.

168. Sejm konwokacyjny w Warszawie 5 XI—6 XII 1668

Zwołany 19 IX
 Sejmiki 15—16 X
 Marszałek Jan Antoni Chrapowicki podkomorzy smoleński
 Konstytucje *Vol. Leg. IV* 1025—1068
 Diariusze: rp. Bibl. Czart. 426, 468 i 1666, Bibl. P. A. U. 1070, Bibl. Ord. Kras. 2865, Bibl. bar. Kronenberga w Warszawie, Arch. Mitawskie, A. Gd.

169. Sejm elekcyjny w Warszawie 2 V—19 VI 1669

Zwołany 6 XII 1668
 Sejmiki: dobrzyński 18 III, lubelski 25 IV
 Marszałek Feliks Potocki podstoli koronny
 Konstytucje *Vol. Leg. V* 1—39; akt elekcji 7 VII
 Diariusze: druk. Załuski I 117—146; Zawadzki. Rp. Bibl. P. A. U. 370, 394, 1070, Kom. Hist., Bibl. Czart. 370, 394, 404 (dwa), 408 (dwa), 1666 i 2247, Bibl. Kór. 316—365, A. Gd. (polski i niemiecki)

170. Sejm koronacyjny w Krakowie 1 X—12 XI 1669

Zwołany 19 VI
 Sejmiki 20—22 VIII, generał mazowiecki 10 IX
 Marszałek Andrzej Krzycki podkomorzy kaliski
 Sejm zerwany przez Adama Olizara posła wołyńskiego
 Diariusze: druk. Załuski I 185—192; Zawadzki 66—98. Rp. Bibl. P. A. U. 1070, Kom. Hist., Bibl. Czart. 402 (dwa), 426, 1661, Ossol. 247, A. Gd. (trzy)

171. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 5 III—26 III 1670

Zwołany 23 XII 1669
 Sejmiki 22 I
 Marszałek Jan Kazimierz Kierdey marszałek grodzieński

Sejm zerwany przez Benedykta Zabokrzyckiego
Diariusze: druk. Załuski I 233—240; Zawadzki 104—130. Rp. Bibl. P. A. U. 1070, Ossol. 247, Arch. Mitawskie, A. Gd.

172. Sejm zwyczajny w Warszawie 9 IX—31 X 1670

Zwołany 27 VI i 30 VI; suplement do instrukcji 23 VII

Sejmiki 29 VII, główne 19 VIII

Marszałek Stanisław Lubomirski podstoli koronny, starosta spiski

Konstytucje *Vol. Leg.* V 49—86

Diariusze: druk. Załuski I 320—342; Zawadzki 140—205. Rp. Bibl. P. A. U. 1070, Kom. Hist., Bibl. Czart. 2482, Ossol. 247, A. Gd.

173. Sejm zwyczajny w Warszawie 26 I—14 III 1672

Zwołany 30 X 1671

Sejmiki 15 XII; grudziądzki główny 7 I

Marszałek Marcin Oborski starosta liwski

Sejm zerwany przez Kazimierza Grudzińskiego

Diariusze: druk. Kluczycki Fr. *Pisma do wieku i spraw J. Sobieskiego* II, 757, Kr. 1881;

Załuski I 313—319; Zawadzki 268. Rp. Bibl. Czart. 402, Bibl. P. A. U. 368 i 1070, Bibl. Drezdeńska G. 63, 65, Ossol. 247, Bibl. bar. Kronenberga, Bibl. Baw. 226, A. Gd.

174. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 18 V—30 VI 1672

Zwołany 30 III; powtórny uniwersał 8 V

Sejmiki 27 IV; powtórne: dobrzyński 12 V, wiszeński 25 V

Marszałek Gabriel Drucki Sokoliński pisarz w. litewski

Sejm zerwany przez Stanisława Ubysza

Uniwersał 4 VII na sejmiki relacyjne

Diariusze: druk. Kluczycki; Załuski; Zawadzki I 353—368, 282—303. Rp. Bibl. Jag. 3567, Bibl. P. A. U. 368 i 1070, Bibl. Czart. 404, Ossol. 247, Bibl. Wilan. 32, A. Gd.

175. Sejm pacyfikacyjny w Warszawie 4 I—8 IV 1673

Zwołany 17 XI 1672

Sejmiki 13 XII

Marszałek Stefan Czarniecki pisarz polny koronny

Konstytucje *Vol. Leg.* V 87—187

Diariusze: druk. Kluczycki; Załuski I 439—465; Zawadzki j. w. Rp. Bibl. P. A. U. 1070, Bibl. Czart. 402, 404, 405, 426, Bibl. bar. Kronenberga, Bibl. Kórń. 374

176. Sejm konwokacyjny w Warszawie 15 I—22 II 1674

Zwołany 5 XII 1673

Sejmiki 29 XII

Marszałek Franciszek Bieliński miecznik koronny

Konstytucje *Vol. Leg.* V 199—248

Sejmiki relacyjne w marcu

Diariusze: druk. Kluczycki; Załuski j. w. Rp. Bibl. P. A. U. 1070, Bibl. Ossol. 247, 303, Bibl. Baw. 203, Bibl. bar. Kronenberga w Warszawie, Bibl. Wilan., Arch. Mitawskie. Bibl. Kórń. 375, A. Gd.

177. Sejm elekcyjny w Warszawie 20 IV—9 VI 1674

Zwołany 22 II

Sejmiki ok. 15 III

Marszałek Benedykt Sapieha podskarbi nadw. litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* V 249—328

Diariusze: druk. Kluczycki; Załuski. Rp. Bibl. P. A. U. 1062, 1070, 944 (fragm.), Bibl. Czart. 421, 423, 426 i 1666, Ossol. 247, 605, Bibl. Baw. 230, Arch. Mitawskie, A. Gd.

178. Sejm koronacyjny w Krakowie 2 II—14 III 1676

Zwołany pierwotnie na 3 I 1675

Sejmiki 31 XII, główne 18 I

Marszałek Mikołaj Sieniawski chorąży koronny

Konstytucje *Vol. Leg.* V 328—449

Diariusze: druk. Załuski I 592, 601, 674—681. Rp. Bibl. Czart. 174, 421, 423, 426, Kom. Hist. P. A. U., Bibl. T. P. N. 17, Ossol. 247, 337, 1623, A. Gd., Arch. Tor. VI 21, Arch. Berlińskie, Arch. Mitawskie

179. Sejm zwyczajny w Warszawie 14 I—26 IV 1677

Zwołany 4 XII 1676 na 4 I

Sejmiki 10—17 XII, główny mazowiecki 4 I

Marszałek Władysław Michał Skoroszewski chorąży poznański

Konstytucje *Vol. Leg.* V 450—546

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 175 (dłuższy i krótszy), 421, 426 (krótki), Ossol. 247, 337, 4563, Arch. Watykańskie, Bibl. bar. Kronenberga w Warszawie, A. Gd.

180. Sejm zwyczajny w Grodnie 15 XII 1678—4 IV 1679

Zwołany 15 IX, plocki sejmik 6 IX 1678

Sejmiki 3 XI

Marszałek Franciszek Sapieha koniuszy litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* V 546—656

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 176 (dwa), 409 a (łaciński), 409 b, 426 (dwa), A. Gd., Arch. Tor. XIV 39, Arch. Berlińskie

181. Sejm zwyczajny w Warszawie 10 I—21 V 1681

Zwołany 22 X 1680

Sejmiki 30 XII

Marszałek Hieronim Lubomirski chorąży koronny

Sejm zerwany przez Andrzeja Przyjemskiego

Diariusze: druk. *Teki Pawińskiego* t. VI. Rp. Bibl. Czart. 178 i 426, Bibl. Nar. Pol. F. II 60, Arch. Mitawskie, Arch. Berlińskie (fragmenty), A. Gd.

182. Sejm zwyczajny w Warszawie 27 I—10 III 1683

Zwołany 4 XI

Sejmiki 16 XII, kujawski powtórny 5 II

Marszałek Rafał Leszczyński chorąży koronny

Konstytucje *Vol. Leg.* V 656—706

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 179 i 426, Ossol. 4564

183. Sejm zwyczajny w Warszawie 16 II—31 V 1685

Zwołany 24 IX 1684: instrukcja na sejmiki 30 XI

Sejmiki 5 I, małopolski główny w Korczynie 1 II

Marszałek Andrzej Gielgud pisarz w. litewski

Konstytucje *Vol. Leg. V* 707—762

Diariusze: rp. Bibl. P. A. U. 1082, Bibl. Ord. Zam. 1196, Arch. Berlińskie, A. Gd

184. Sejm zwyczajny w Grodnie 27 I—5 III 1688

Zwołany 18 XI 1687

Sejmiki 16 XII

Marszałek starej laski Andrzej Gielgud pisarz w. litewski

Sejm zerwany przez Kazimierza Dąbrowskiego

Uniwersał 28 III na sejmiki relacyjne 17 V

Diariusze: druk. Załuski 1057—1064, 1090—1094. Rp. Recessus comitiorum generallium Bibl. Czart. 428; niemiecki w Bibl. Kórn. 261 i w Arch. Miejskim w Toruniu VI 19, Bibl. Ord. Kras. 282, Bibl. P. A. U. 1082, Bibl. Czart. 431, 1865, 2078 (dwa), Ossol. 66, 242, 295, 723, Arch. Berlińskie, A. Gd.

185. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 17 XI 1688—1 IV 1689

Zwołany 1 X 1688

Sejmiki 5 XI

Marszałek Stanisław Szczuka referendarz koronny

Sejm zerwany przez Stanisława Szolkowskiego

Sejmiki relacyjne 10 VI

Diariusze: druk. Załuski II 29—44. Rp. Bibl. Czart. 426, Ossol. 723, Arch. Berlińskie, A. Gd.

186. Sejm zwyczajny w Warszawie 16 I—6 V 1690

Zwołany 31 X 1689

Sejmiki 5—7 XII

Marszałek Tomasz Działyński starosta bratyański

Konstytucje *Vol. Leg. V* 762—835

Diariusze: druk. Załuski 1161—1169. Rp. Bibl. P. A. U. 424, Arch. Nieśw., Bibl. Wilan. 33, Arch. Wiedeńskie (szczegółowy), Arch. Berlińskie (ogólnikowy), Ossol. 3002. A. Gd.

187. Sejm zwyczajny w Grodnie 9 I—11 II 1693

Zwołany 3, 10 X na 31 XII 1692

Sejmiki 19 XI, główny wielkopolski 12 XII, kujawski powtórny 19 I

Marszałek Michał Kryszpin de Kirszenstein pisarz pol. litewski

Sejm zerwany przez posłów łączących

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 426, Bibl. Nar. Pol. II Q 9, 2, A. Gd.

188. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 22 XII 1693

Zwołany 1 X

Sejmiki 10 XI, główny mazowiecki w Warszawie 24 XI, opatowski powtórny 16 XII

Marszałek starej laski Kryszpin j. w.

Sejm się rozszedł, ponieważ król chory nie przybył z Żółkwi

Diariusze: rp. Bibl. P. A. U. 370 (fragm.), Arch. Ord. Nieśw.

189. Sejm zwyczajny w Warszawie 12 I—24 III 1695

Zwołany 26 X; uniwersały powtórne 30 XII 1694

Sejmiki 1 XII, małopolski główny w Korczynie 15 XII, kujawski powtórny 15 I

Marszałek starej laski Kryszpin j. w.

Sejm zerwany przez posłów litewskich

Uniwersał posejmowy 24 IV na sejmiki relacyjne 26 V

Diariusze: druk. Załuski I 1480—1500, 1508—1523. Rp. Bibl. Ord. Kras. 285, 383 i 3519

190. Sejm konwokacyjny w Warszawie 29 VIII—28 IX 1696

Zwołany 27 VI

Sejmiki 27 VII

Marszałek Stefan Humiecki stolnik podolski

Sejm został częściowo zerwany przez Horodyńskiego

Uchwały: Druk. *Vol. Leg. V* 836—860, Diariusz bezimienny wyd. L. Rogalski w *Dziejach Jana* III 420 n.

Diariusze: druk. Załuski 75—146. Rp. Bibl. Jag. 3522 i 3568, Bibl. Czart. 431, 534 i 569, Bibl. Ord. Kras. 813, Bibl. Wilan. 34, Bibl. Nar. Pol. F. IV 105, Pol. II Q 9—2, Jur. Pol. F. II 60, Ossol. 256 i 652, Bibl. Kórn. 397

191. Sejm elekcyjny w Warszawie 15 V—28 VI 1697

Zwołany 28 III

Sejmiki 7 V

Marszałek Kazimierz Ludwik Bieliński podkomorzy koronny

Konstytucje *Vol. Leg. V* 861—978; akt elekcji 27 VI

Diariusze: druk. Załuski 325—392. Rp. Bibl. Czart. 516, 521 (cztery), 1672 (fragm.), 2108, 2178, Bibl. Ord. Kras. 813, 3829 i 4020, Bibl. Przezd., Bibl. Nar. Pol. F. IV, 65 i 105, Bibl. Kórn. 398, Arch. Tor. VI 20

192. Sejm koronacyjny w Krakowie 17 IX—1 X 1697

Prymas zwołał 3 VII sejmiki dla poparcia sprawy Contiego na zjeździe warszawskim 27 VIII

Biskup kujawski Dąbski zwołał 27 VI

Sejmiki poselskie na 6 VIII

Marszałek Krzysztof Stanisław Zawisza starosta miński

Konstytucje *Vol. Leg. VI* 1—14

Diariusze: druk. Załuski II 437—445. Rp. Bibl. Czart. 426, Ossol. 260, Arch. Watykańskie

193. Sejm pacyfikacyjny w Warszawie 16—28 IV 1698

Zwołany 3 II

Sejmiki: proszowski 9 IV, główny mazowiecki w Warszawie 8 IV

Marszałek starej laski Krzysztof Zawisza j. w.

Sejm się rozszedł, bo przybyło nań tylko 15 posłów, a 6 wyszło z protestacją

Diariusze: druk. Załuski II 557—559, *D. Sejmu pacificationis zaczętego*, druk spółcz. Rp. Bibl. Czart. 192 i 521, Ossol. 43 i 652, Arch. Tor. VI 21

194. Sejm zwyczajny pacyfikacyjny w Warszawie 16 VI—30 VII 1699

Zwołany 18 i 24 III

Sejmiki 5 V, główny mazowiecki w Warszawie 26 V

Marszałek Stanisław Szczuka referendarz koronny

Konstytucje *Vol. Leg. VI* 15—87

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 522 (dwa), Bibl. Ord. Zam. 867, Ossol. 651, Bibl. Nar. Pol. F. IV 35, Jur. Pol. F. II 60, A. Gd.

Arch. Kom. Hist. S. 2, T. IV (Ogóln. zbioru XVI) nr 3

195. Sejm zwyczajny w Warszawie 30 V—18 VI 1701

Zwołany 17—18 III

Sejmiki 18 IV, główne 9 V

Sejm rozszedł się po sesjach prowincjonalnych bez zagajenia

Diariusze: rp. Bibl. Czart. 195, 523 i 551, Bibl. U. W., Bibl. Jag. 3569, Ossol. 484, Bibl. Ord. Zam. 1315, Bibl. Nar. Pol. F. IV 74, Niem. IV, F. 113, Arch. Tor. I 27/10, A. Gd.

196. Sejm zwyczajny w Warszawie z limity 22 XII 1701—6 II 1702Zwołane sejmiki 22 X 1701 dla uchwalenia nowych instrukcyj poprzednim posłom
Sejmiki 10 XI 1701

Marszałek Jan Szembek referendarz koronny

Sejm zerwany 4 II przez Kazimierza Paca

Diariusze: druk. Żaluski III 137, 156. Rp. Bibl. Czart. 536, 551, Ossol. 233, 449, 1561

197. Sejm nadzwyczajny w Lublinie 11 VI—19 VII 1703

Zwołany 12 V

Sejmiki 31 V—3 VI

Marszałek Michał ks. Wiśniowiecki hetman polny litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* VI 87—136

Sejmiki relacyjne w końcu VIII

Diariusze. Żaluski III 503—519; *Teka G. J. Podolskiego* I, 78—109. Rp. Bibl. Czart. 526, 527 i 1676, Bibl. Przeźdz., Bibl. Ord. Kras. 260 i 393**198.** Walna Rada Warszawska 4 II—IV 1710

Zwołana 8 XI 1709

Sejmiki 7 I, powtórne: dobrzyński 31 I, kujawski 22 I

Marszałek Stanisław Denhof hetman polny litewski, marszałek konf. Sandomierskiej

Konstytucje *Vol. Leg.* VI 137—206. Sancita litewskie 206—216*Diariusze Walnej Rady Warsz.* wydał R. Mienicki, Wilno 1928, na podstawie rpsów
Bibl. Czart. 1678, 2194, Bibl. Ord. Kras. 3829 i 4082, Bibl. Łopacińskich w Sarii., Bibl. Nar. Pol. F. II 60; uzupełnienia z rpsów Bibl. Kórn. 413 i 414 podał w *Kwart. Hist.* 1932 St. Bodniak; nadto A. Gd.**199.** Sejm nadzwyczajny w Warszawie 5—19 IV 1712

Zwołany 30 XII 1711

Sejmiki: zatorski 16 II, inne 23 II, kujawski powtórny 3 III, małopolski główny w Korczynie 17 III

Marszałek Stanisław Denhof hetman polny litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* VI 217—228; sejm zalimitowany

Uniwersał na sejmiki relacyjne 13 VIII

Diariusze: rp. Ossol. 233 fragm., Arch. Drezdeńskie, A. Gd.

200. Sejm nadzwyczajny w Warszawie (z limity) 31 XII 1712—21 II 1713

Zwołany 13 VIII

Sejmiki dla uchwalenia nowych instrukcyj 13—17 IX

Marszałek Stanisław Denhof hetman polny litewski

Sejm zerwany przez Michała Puzyńcę

Sejmiki relacyjne 13 IV

Diariusze: rp. Arch. Ord. Nieśw., Arch. Drezdeńskie, A. Gd.

201. Sejm jednodniowy „Niemy” w Warszawie 1 II 1717 zamykający konfederację Tarnogrodzką z d. 26 XI 1715

Złożony na mocy traktatu warszawskiego 3 XI

Marszałek Stanisław Ledóchowski podkomorzy krzemieniecki, jako marszałek konf. generalnej

Konstytucje *Vol. Leg.* VI 229—306, litewskie 306—331. Repartycja wojska i in. uchwały skarbowo-wojskowe 331—387

Diariusze Konfederacji Tarnogrodzkiej i Sejmu Niemego: Bibl. U. W., Bibl. Czart. 204 i 508, Bibl. Jag. 3738, Arch. Tor. VI 24; o dwóch jeszcze diariuszach mieli wiadomość Józef Ujejski i P. Dembowski

202. Sejm zwyczajny w Grodnie 3 X—14 XI 1718

Zwołany 2 VI, instrukcja na sejmiki 11 VI

Sejmiki 22 VIII, główne prowincjonalne 12 IX, powtórny dobrzyński 15 IX, kujawski 30 IX

Marszałek Krzysztof Zawisza starosta miński

Konstytucje *Vol. Leg.* VI 392—396. Sejm zalimitowanyDiariusze: druk. *Teka G. J. Podolskiego* VI 44 (franc.), 89 (lac.) i 264 (niem.), V 214 (fragm. lac.). Rp. Bibl. P. A. U. 655, Bibl. Czart. 550, 551, Bibl. Jag. 48 i 3738 (fragm.), Ossol. 286, 1411, Bibl. Ord. Kr. 3829, Bibl. Ord. Zam. 859 (dwa), Bibl. T. P. N. 2, Bibl. Nar. Pol. F. IV 67 i 141, Niem. F. IV 123, Bibl. Kórn. 422, Arch. Tor. VI 23, A. Gd. (dwa)**203.** Sejm zwyczajny w Warszawie (z limity) 30 XII 1719—22 II 1720

Zwołany 4 XI

Sejmików dodatkowych nie było

Marszałek Krzysztof Zawisza j. w.

Sejm zerwany przez Michałowskiego

Sejmiki relacyjne 29 IV 1720

Diariusze: druk. *Teka G. J. Podolskiego* VI 340 (lac.), 432 (franc.); *Przyjaciół Ludu* 1849 (fragm.). Rp. Bibl. Jag. 48, Bibl. Czart. 205 i 553, Ossol. 277, 286, 288, 701, Bibl. Wilan. 63, Bibl. T. P. N. Pozn. 2, Bibl. Nar. Pol. F. IV 141, Bibl. Kórn. 422, A. Gd. (franc. i 2 niemieckie)**204.** Sejm zwyczajny w Warszawie 30 IX—11 XI 1720

Zwołany 8 VII

Sejmiki 19 VIII

Marszałek Krzysztof Zawisza j. w.

Sejm zerwany 9 XI

Sejmiki relacyjne 24 III

Diariusze: druk. Krzysztof Zawisza *Pamiętniki* (1862) 398—419. Rp. Bibl. Czart. 206 i 603, Bibl. Ord. Kras. 3829, Bibl. Ord. Zam. 867, Bibl. Kórn. 424, A. Gd.**205.** Sejm zwyczajny w Warszawie 5 X—16 XI 1722

Zwołany 18 VII

Sejmiki 24 VIII, główne prowincjonalne 15 IX, kujawski powtórny 30 IX

Marszałek Franciszek Ossoliński podskarbi nadw. koronny

Sejm zerwany przez Kazimierza Steckiego i kol

Sejmiki relacyjne 22 II 1723

Diariusze: druk. *Teka G. J. Podoskiego* II 203—298. Rp. Bibl. Czart. 565, (dwa) 589. Ossol. 290, Bibl. Ord. Zam. 867, Bibl. Baw. 228. Bibl. Nar. Pol. F. IV 69, Arch. Ord. Nieśw., A. Gd.

206. Sejm zwyczajny w Warszawie 2 X—13 XI 1724

Zwołany 3—7 VII

Sejmiki 21—24 VIII, główne prowincjonalne 11 IX

Marszałek Stefan Potocki referendarz koronny

Konstytucje *Vol. Leg.* VI 397—402, sejm zalimitowany

Diariusze: rp. Bibl. P. A. U. 294 i 1102, Bibl. Czart. 206 i 565, Bibl. Ord. Kras. 250, Bibl. Nar. Pol. F. IV 63, 70 75, i 141, Bibl. Ord. Zam., Bibl. Dzikowska I 20, Ossol. 291, 293; zbiory Szczawińskich w Nawrze, A. Gd. (polski i niem.)

207. Sejm zwyczajny w Grodnie 28 IX—9 XI 1726

Zwołany 26 VI w poprzednim składzie; jednak odbyły się sejmiki: dobrzyński 14 VIII kujawski 17 VIII

Marszałek Stefan Potocki j. w.

Konstytucje *Vol. Leg.* VI 403—500

Uniwersał 6 XII zwołuje sejmiki relacyjne na 4 II 1727

Diariusze: druk. *Teka G. J. Podoskiego* III 39 (pol.), 140 (pol.), 158 (łac); *Teki A. Pawińskiego* VI. Rp. Bibl. P. A. U. 294, 944 (dwa), Bibl. Jag. 3738, Bibl. Czart. 207 i 565, Bibl. Ord. Kras. 246, 371, 3459, 3460, Bibl. Nar. Hist. Pol. F. IV 131, Arch. Ord. Nieśw., Bibl. Wilan. 34 i 67, Bibl. Kórn. 948, Arch. Tor. VI 23, A. Gd. (cztery)

208. Sejm zwyczajny w Warszawie (nie doszły) 1728

Zwołany 18 VI na 4 X

Sejmiki 23 VIII, główne prowincjonalne 13 IX

Sejm został odwołany 13 IX

209. Sejm nadzwyczajny w Grodnie 22 VIII—27 VIII 1729

Zwołany 3 VI bez oznaczenia terminu sejmików

Sejmiki 11 VII

Sejm zerwany przez Jana Antoniego Horaina i kol. przed obiorem marszałka

Diariusze: rp. Bibl. P. A. U. 294, Bibl. Czart. 487, 565, Ossol. 495, 394, Arch. Ord. Nieśw., Bibl. Nar. Pol. F. IV, 64 i 254, A. Gd.

210. Sejm nadzwyczajny w Grodnie 2—14 X 1730

Zwołany 17 IV

Sejmiki 21 VIII, główne prowincjonalne 11 IX

Zagajal Teodor Lubomirski starosta spiski

Sejm zerwany przez Pawła Marcinkiewicza przed obiorem marszałka

Uniwersał 14 XII składa sejmiki relacyjne na 22 I 1731

Diariusze: druk. *Teka G. J. Podoskiego* IV. Rp. Bibl. Jag. 101 VI, Kom. Hist., Bibl. Nar. Pol. F. IV 64, 178 i 254, Arch. Ord. Nieśw., A. Gd.

211. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 18 IX—2 X 1732

Zwołany 18 VI

Sejmiki 7 VIII, główne prowincjonalne 28 VIII

Zagajal Jerzy Ożarowski oboźny koronny

Sejm zerwany przez Silicza przed obiorem marszałka

Diariusze: druk. *Diariusz Sejmu extraordinarynego warszawskiego* druk spółcz.; *Teka G. J. Podoskiego* IV, 107 i 150. Rp. Bibl. P. A. U. 294, Kom. Hist., Arch. Ord. Nieśw. (dwa), Ossol. 723, Bibl. Nar. Pol. F. IV 254, Arch. Tor. VI 26, A. Gd.

212. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 26 I—2 II 1733

Zwołany 18 X 1732

Sejmiki 15 XII, główne prowincjonalne 12 I; kujawski powtórny 10 I

Marszałek Jerzy Ożarowski oboźny koronny

Sejm przerwany skutkiem śmierci Augusta II

Diariusze: *Diariusz sejmu extraordinarynego dwuniedzielnego w Warszawie*, druk. spółcz. *Teka G. J. Podoskiego* IV 308. Rp. Bibl. P. A. U. 294, Bibl. Ord. Kras. 390 i 3512, Ossol. 299 (dwa), Bibl. Baw. 269, Arch. Ord. Nieśw.

213. Sejm konwokacyjny w Warszawie 27 IV—23 V 1733

Zwołany 7 II

Sejmiki 16 III

Marszałek Michał Massalski starosta grodzieński

Konstytucje *Vol. Leg.* VI przedruk konfederacji generalnej sfalszowany; istnieją autentyczne druki społeczne

Sejmiki relacyjne 22 VI

Diariusze: druk. *Diariusz sejmu convocationis podczas interregnum*, druk. spółcz.; jest to dodatek do *Kuriera Polskiego* Rp. Bibl. Jag. 2632, Bibl. Czart. 571, Ossol. 301, 302, 349, Bibl. Baw. 281, Bibl. Ord. Kras. 3512, Kom. Hist., Bibl. Nar. Hist. Niem. IV 104 Bibl. Kórn. 431, Arch. Tor. VI 26, Arch. Gd.

214. Sejm elekcyjny w Warszawie 25 VIII—28 IX 1733

Zwołany 23 V

Sejmiki 22 VI

Marszałek Franciszek Radzewski podkomorzy poznański

Konstytucje *Vol. Leg.* VI 620; akt elekcji Stanisława Leszczyńskiego, akt elekcji Augusta III 5 X

Diariusze: druk. *Diariusz sejmu walnego electionis podczas interregnum* druk. spółcz. Rp. Bibl. Jag. 2632, Bibl. Czart. 571, Ossol. 300, 302, 723, Bibl. Ord. Kras. 3512, i 658 (suffragia), Arch. Tor. VI 25, A. Gd.

215. Sejm koronacyjny w Krakowie I 1734

Zwołany 4 XI 1733

Ani sejmików ani sejmu nie było, koronacja 17 I. Zamiast sejmu August III zwoływał w latach 1734—1735 radę walną konfederacji warszawskiej, której marszałkował Antoni Poniński instygator koronny.

Akta koronacji *Vol. Leg.* VI 641—649

Diariusz koronacji: rp. Bibl. Nar. Hist. Pol. F. IV 254

216. Sejm zwyczajny pacyfikacyjny w Warszawie 27 IX—8 XI 1735

Zwołany 27 VII

Sejmiki: dobrzyński 16 VIII, kujawski 19 IX

Marszałek Antoni Poniński, jako marsz. konfederacji warszawskiej

Sejm zerwany przez stronników Leszczyńskiego

Diariusze: rp. Bibl. Jag. 101 IV i V, oraz 3738, Bibl. P. A. U. 1060 (fragm.), Bibl. Rac. 15, Bibl. Nar. Jur. Pol. II Q 9, Pol. F. IV 79, 254, Niem. F. IV 104, Arch. Ord. Nieśw., A. Gd. (polski i niem.)

217. Sejm nadzwyczajny pacyfikacyjny w Warszawie 25 VI—9 VII 1736

Zwołany 4 IV; instrukcja na sejmiki 15 IV
 Sejmiki 14 V; główne prowincjonalne 11 VI
 Marszałek Wacław Rzewuski pisarz polny koronny
 Konstytucje *Vol. Leg.* VI 656—673, litewskie 674—680
 Sejmiki relacyjne 24 IX
 Diariusze: Kom. Hist., Bibl. Nar. Pol. Q II 9

218. Sejm zwyczajny w Warszawie 6 X—17 XI 1738

Zwołany 30 V
 Sejmiki oświęcimski 18 VIII, kujawski i inne 25 VIII, główne prowincjonalne 15 IX
 Marszałek Kazimierz Rudzieński starosta kruszwicki
 Konstytucyj nie uchwalono
 Diariusze: druk. *Teka G. J. Podolskiego* IV 360. Rp. Bibl. Jag. 31 i 101 III (fragm.), Bibl. Nar. Pol. F IV 254 i Niem. F. IV 104, Bibl. Sanguszków w Sławucie 539, Bibl. Ord. Kras., Arch. Ord. Nieśw., Bibl. Kórn. 493, Arch. Tor. VI 27, A. Gd.

219. Sejm zwyczajny w Warszawie 3 X—13 XI 1740

Zwołany 12 VI
 Sejmiki 22 VIII (głównych nie zwołano)
 Marszałek Kazimierz Karwowski stolnik bielski
 Diariusze: druk. *Teka G. J. Podolskiego* IV 493 (polski) 714 (niemiecki). Rp. Bibl. Czart. 585, 597, 1688, Bibl. P. A. U. 944, 1108, Bibl. T. P. N. w Pozn. 35, 120, Bibl. Ord. Kras., Ossol. 306, Bibl. Nar. Niem. F. IV 114, Arch. Tor. VI 27, A. Gd. (dwa)

220. Sejm zwyczajny w Grodnie 5 X—19 XI 1744

Zwołany 13 VII
 Sejmiki 24 VIII; głównych nie rozpisano; powtórne 15—16 IX
 Marszałek Tadeusz Ogiński oboźny litewski
 Konstytucyj nie uchwalono
 Diariusze: druk. M. Skibiński, *Europa a Polska w dobie wojny o Sukcesję Austriacką* II. Rp. obszerniejszy: Bibl. Czart. 597, tamże 583, 590 (fragm.), Bibl. P. A. U. 939, 987 (fragm.), 1110, Bibl. U. W. (dwa), Bibl. T. P. N. Pozn. 410, Bibl. Ord. Kras. 468, Bibl. Tyszkiewiczów 19, Bibl. Drezdeńska 102, Arch. Ord. Nieśw., Bibl. Sanguszków w Sławucie 568, Bibl. Baw. 227, Bibl. Kórn. 443, Arch. diec. sandomierskie, Ossol. 304, A. Gd. (dwa), Arch. Berlińskie, (polskie i łac.), Drezdeńskie, Wiedeńskie, Moskiewskie

221. Sejm zwyczajny w Warszawie 3 X—14 XI 1746

Zwołany 3 VI
 Sejmiki 22 VIII — główne prowincjonalne 12 IX
 Marszałek Antoni Lubomirski starosta kazimierski
 Konstytucyj nie uchwalono
 Diariusz wyd. Wł. Konopczyński (*Dyaryusze sejmowe z w. XVIII t. II*, 1912) według 26 rpsów: Bibl. Czart. 597, Bqł. Jag. 201, Bibl. Dzik. 3—17, Bibl. Rac., Ossol. 425, Bibl. Ord. Kras. 460, 2962, 3922, czterech rpsów nieświeskich, sześciu drezdeńskich, Arch. bar. Kronenberga, z uwzględnieniem tekstów moskiew., berliń. i wiedeńskiego. Nadto: Rp. Arch. Tor. VI 28, A. Gd. (polski i niemiecki)

222. Sejm zwyczajny w Warszawie 30 IX—9 XI 1748

Zwołany 10 VI
 Sejmiki 19 VIII; zatorski 12 VIII, kijowski powtórny 7 IX
 Marszałek Wojciech Siemieński referendarz koronny
 Konstytucyj nie uchwalono
 Dariusz wyd. Wł. Konopczyński (*Dyaryusze sejmowe z w. XVIII t. I*, 1911) według 14 rpsów: Bibl. Czart. 587 (dwóch), 588, 597, 2201, Bibl. U. W., Bibl. Dzik. 3—17, Arch. Ord. Nieśw., Ossol. 309, Bibl. Rac. Nad o: A. Gd. (polski i niemiecki)

223. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 4 VIII—18 VIII 1750

Zwołany 11 V
 Sejmiki 23 VI; daty sejmików głównych nie ogłoszono
 Marszałek starej laski W. Siemieński j. w.
 Sejm zerwany przez Antoniego Wydżgę
 Diariusze sejmowe z wieku XVIII t. III wyd. Wł. Konopczyński według trzech rpsów Bibl. U. W., Bibl. Czart. 592, 597 i 966, Arch. Ord. Nieśw., Bibl. Dzik., Arch. Wied. Nadto: Rp. Arch. Tor. VI 28 (tekst polski i niemiecki), Arch. Gd. (polski i niem.)

224. Sejm zwyczajny w Grodnie 2 X—26 X 1752

Zwołany 6 VI
 Sejmiki 21 VIII; daty sejmików głównych nie ogłoszono
 Marszałek Józef Massalski starosta grodzieński
 Sejm zerwany przez Kazimierza Morskiego
 Diariusze sejmowe z wieku XVIII t. III wyd. Wł. Konopczyński według rpsów Bibl. Czart. 592 i 597, Bibl. Jag. 1047, Bibl. U. W., Bibl. Pol. w Paryżu, Bibl. Nar. Pol. F. IV 83 i 171, Bibl. Dzik. 3—17, Bibl. P. A. U. 377 i 661 (dwóch fragm.), czterech rpsów Arch. Ord. Nieśw. i 1 Arch. Wiedeńskiego. Są też z tych lat skrócone francuskie diariusze w *Mercure Historique*. Nadto Rp. A. Gd., Arch. Tor. VI 28

225. Sejm zwyczajny w Warszawie 30 IX—31 X 1754

Zwołany 5 VII
 Sejmiki 19 VIII, daty sejmików głównych brak
 Marszałek starej laski Józef Massalski j. w.
 Sejm zerwany przez Michała Strawińskiego 19 X
 Diariusze sejmowe z wieku XVIII, t. III wyd. Wł. Konopczyński według rpsów Bibl. Czart. 592 i 597, Bibl. U. W., Bibl. Dzik. 3—17, Bibl. Nar. Pol. F. IV 62, Ossol. 710, Arch. Ord. Nieśw., A. Gd. (polski i niem.)

226. Sejm zwyczajny w Warszawie 4 X 1756

Zwołany 10 VI
 Sejmiki 23 VIII; brak daty sejmików głównych
 Sejm rozszedł się bez zagajenia, ponieważ August III był oblężony w Saksonii

227. Sejm zwyczajny w Warszawie 2 X—11 X 1758

Zwołany 15 VI
 Sejmiki 21 VIII; kujawski powtórny 30 IX; brak daty sejmików głównych
 Marszałek Adam Małachowski krajczy koronny
 Sejm zerwany przez Mikołaja Podhorskiego 5 X
 Diariusze sejmowe z wieku XVIII t. III wyd. Wł. Konopczyński (1936) według rpsów Bibl. Czart. 594 i 597, Bibl. P. A. U. 305, Bibl. U. W., Bibl. T. P. w Pozn.

203, Bibl. Nar. Hist. Pol. F. IV 254; Bibl. Sanguszków w Sławucie 518, Arch. Ord. Nieśw., Bibl. Kór. 455 i 1279, A. Gd. (polski i niem.)

228. Sejm zwyczajny w Warszawie 6—13 X 1760

Zwołany 12 VI

Sejmiki 25 VIII; główny pruski 5 IX zerwany

Marszałek starej laski Adam Małachowski

Sejm zerwany przez Franciszka Leżeńskiego 8 X

Diariusze: druk. w *Przeglądzie Archeologicznym* 1888 IV. Rp. Bibl. Czart. 597, Arch. Wiedeńskie i Drezdeńskie (francuskie), A. Gd.

229. Sejm nadzwyczajny w Warszawie 27 IV—2 V 1761

Zwołany 31 I

Sejmiki 16 III; zatorski i halicki 9 III; pruskie 18 III, generał pruski 31 III

Marszałek starej laski Adam Małachowski j. w.

Sejm zerwany przez 40 posłów 29 IV

Diariusz sejmku extraordynaryjnego dwuniedzielnego warszawskiego drukowany spółcześnie. Rpsy Bibl. P. A. U. 312, Bibl. Jag. 101 VI, 1054 i 3571, Bibl. Ord. Kras. 440, 492, 502, 782, Bibl. Dzik. 3—20, Arch. Sanguszków w Sławucie 518, A. Gd. (polski i niem.), Bibl. Czart. 961

230. Sejm zwyczajny w Warszawie 4—7 X 1762

Zwołany 15 V

Sejmiki 23 VIII, (brak daty sejmików głównych)

Marszałek starej laski Adam Małachowski j. w.

Sejm zerwany przez Michała Szymakowskiego

Diariusz sejmku ordynaryjnego warszawskiego, druk spółcz.; głównym autorem był Stanisław Poniatowski, jak widać z zestawienia jego *Mémoires*, Petersburg 1914, oraz rpsów Bibl. Czart. 599 (4 egz.), 597. Inne przekazy: rp. Bibl. P. A. U. 1134, Bibl. Jag. 101 VI, Bibl. Ord. Zam. 1431, Bibl. Dzik. 3—18, Arch. Sanguszków w Sławucie 518, Arch. Ord. Nieśw., Ossol. 311 (dwa), 711, Arch. Tor. VI 28, A. Gd. (polski i niem.)

231. Sejm konwokacyjny w Warszawie 7 V—23 VI 1764

Zwołany 8 XI 1763

Sejmiki 6 II; generał pruski w Grudziądzu 16 III

Marszałek Adam ks. Czartoryski generał ziem podołskich

Konstytucje *Vol. Leg.* VII 1—192. Sejmiki relacyjne 25 VII

Diariusz sejmku convocationis w Warszawie, druk. spółcz., dwa wydania, z nich jedno włączone do publikacji Stań. Rembielińskiego *Zebranie dyaryuszów trzech walnych sejmów* Warsz. 1765. Rp. Bibl. Baw. 231, 802 (T. Soltyka), Bibl. Ord. Kras. 276, 508, 2870, Bibl. P. A. U. 1082, Ossol. 1082 i 1612, Bibl. Nar. Hist. Pol. F. IV 176, Bibl. Kór. 909, i 1349, Arch. Tor. VI 29, A. Gd.

232. Sejm elekcyjny w Warszawie 27 VIII—8 IX 1764

Zwołany 13 VII

Sejmiki 23 VIII

Marszałek Józef Sosnowski pisarz w. litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* VII 193—299; akt elekcji Stanisława Augusta 7 IX

Diariusz sejmku electionis między wsia Wolą i miastem Warszawą druk. spółcz. Toż w *Zebraniu* Rembielińskiego j. w. Rp. Ossol. 162 i 318, A. Gd. (polski i łaciński)

233. Sejm koronacyjny w Warszawie 3—20 XII 1764

Zwołany 10 IX

Sejmiki 29 X

Marszałek Jacek Małachowski starosta piotrkowski

Konstytucje: *Vol. Leg.* VII 300—435

Diariusz sejmku coronationis, opisanie aktu samej koronacji etc. druk. spółcz. Toż w *Zebraniu* Rembielińskiego j. w. Rp. Bibl. P. A. U. 1082, Ossol. 318, Arch. Tor. VI 29, A. Gd. (polski i łaciński)

234. Sejm zwyczajny w Warszawie 6 X—29 XI 1766

Zwołany 16 VI

Sejmiki 25 VIII; główny pruski w Malborgu 8 IX

Marszałek Celestyn Czaplic

Konstytucje *Vol. Leg.* VII 436—550

Diariusz sejmku walnego ordynaryjnego druk. spółcz. Rp. Bibl. Czart. 1691 i 1692, Bibl. P. A. U. 1082 (fragm.), Bibl. Ord. Kras. 512, Arch. Ord. Nieśw., Arch. Tor. VI 29, A. Gd. (niem. i polsko-franc.)

235. Sejm nadzwyczajny w Warszawie pod węzłem konfed. Radomskiej 5 X 1767—5 III 1768

Zwołany 3—11 VII 1767

Sejmiki 24 VIII

Marszałek Karol Radziwiłł wojewoda wileński jako marszałek radomski

Sejm załimitowany od 16 X 1767 do 1 II 1768; delegacja obradowała od 4 XI do 26 II

Konstytucje *Vol. Leg.* VII 551—870

Diariusz sejmku extraord. 1767—1768 druk. przez A. Sozańskiego. Rp. Bibl. P. A. U. 649, 1139 1646, Bibl. Jag. 1053 (fragm.), Ossol. 162, 317, 329, 423, 562, 1406, Bibl. Czart. 825, A. Gd. (polski i niemiecki)

236. Sejm zwyczajny w Warszawie 7 XI 1768

Zwołany 12 VIII

Sejmiki 26 IX; główny pruski miał być 10 X

Sejm się rozszedł, gdyż wybory przeważnie były zbojkotowane

237. Sejm nadzwyczajny „Delegacyjny” w Warszawie pod węzłem konfederacji generalnej, zawiązanej 16 IV, obradował z przerwami od 19 IV 1773 do 11 IV 1775

Zwołany 22 II

Sejmiki 23 III, powtórne 5 IV

Marszałkowie: Adam Poniński kuchmistrz koronny i Michał Radziwiłł krajczy litewski Sesje odbywały się od 19 IV — 18 V, od 15 — 30 IX 1773, od 22 I—6 V, od 1—3 X, od 15—17 XI 1774, od 28 II—3 III, od 20 III—11 IV 1775, razem sesyj 50. Delegacja obradowała w 7 kadencjach: od 2 VI—18 IX 1773, od 2 X—21 I 1774, od 31 I—5 V, 16 V—30 IX od 4 X—14 XI 1774, od 21 XI—28 II, od 6 III—19 III 1775. Konstytucje wychodziły pod różnymi datami w miarę uchwalania. *Vol. Leg.* VIII 1—831. Protest Reytana i Korsaka 21 IV unieważniony, późniejsze innych posłów zignorowane. Diariusze: druk. *Przewodnik Nauk. Lit.* (tylko 4 pierwsze posiedzenia). Rp. Bibl. Czart. 825 (zupelny), Bibl. P. A. U. 321, 322, 323, 661, 664, 670, 115, Ossol. 164 i 486, Bibl. Ord. Kras. 3101, Arch. Drezdeńskie (do 18 V 1773). Odpisy Wł. Smoleńskiego z Archiwum w Rosi (1773); A. Gd. (2 niem.)

238. Sejm zwyczajny w Warszawie pod węzłem konfederacji generalnej obradował od 26 VIII do 31 X 1776

Zwołany 15 V

Sejmiki 15 VII; główny wielkopolski 29 VII

Marszałkowie: Andrzej Mokronowski generał i Andrzej Ogiński

Konstytucje *Vol. Leg.* VIII 831—922, litewskie 922—944

Diariusz sejmku ordynaryjnego pod zwiazkiem konfed. generalnej, ułoż. przez A. Cieciżowskiego druk. spółcz.; w posiadaniu ks. Zdzisława Lubomirskiego był egzemplarz z rękopiśm. poprawkami marszałka w. kor. Stanisława Lubomirskiego. Rp. Bibl. Ord. Kras., Bibl. P. A. U. 1157, Bibl. Wilan. 91, Ossol. 596

239. Sejm zwyczajny w Warszawie 5 X—14 XI 1778

Zwołany 20 VI

Sejmiki 17 VIII

Marszałek Ludwik Skumin Tyszkiewicz pisarz w. litewski

Konstytucje *Vol. Leg.* VIII 944—961

Diariusz Serafina Sokołowskiego druk. spółcz. Rp. Bibl. Czart. 2334, Ossol. 1178 i 1804

240. Sejm zwyczajny w Warszawie 2 X—11 XI 1780

Zwołany 22 V

Sejmiki 21 VIII

Marszałek Antoni Nałęcz Małachowski sekretarz w. koronny

Konstytucje *Vol. Leg.* VIII 961—963

Diariusz sejmku walnego druk. spółcz. — dwa wydania, krótsze grodzieńskie, obszerniejsze (Stanisława Badeniego) warszawskie. Rp. Bibl. P. A. U. 661

241. Sejm zwyczajny w Warszawie 30 IX—9 XI 1782

Zwołany 22 V

Sejmiki 19 VIII

Marszałek Kazimierz Krasiński oboźny w. koronny

Konstytucje *Vol. Leg.* IX 1—6

Diariusz sejmku ordynaryjnego druk. spółcz. u Dufoura; *Diariusz sejmku walnego* przez P. Kińskiego. Rp. Bibl. P. A. U. 661

242. Sejm zwyczajny w Grodnie 4 X—13 XI 1784

Zwołany 20 V

Sejmiki 16 VIII

Marszałek Ksawery Chomiński starosta piński

Konstytucje *Vol. Leg.* IX 7—24

Diariusz tygodniowy sejmku grodzieńskiego druk. spółcz. u Dufoura; *Diariusz sejmku walnego ordyn. grodzieńskiego* w druk. Rzpłitej, przez Mateusza Tukalskiego. Rp. Bibl. T. P. N. Pozn. 545

243. Sejm zwyczajny w Warszawie 2 X—13 XI 1786

Zwołany 25 V

Sejmiki 21 VIII

Marszałek Stanisław Gadomski podkomorzy sochaczewski

Konstytucje *Vol. Leg.* IX 30—41

Diariusz w Archiwum Król. Polskiego (Arch. Państwowe w Warszawie); druk. w po-

łowie *wsczymano*. Wychodził też diariusz tygodniowy. Rp. Bibl. Wilan. 102, Bibl. Ord. Kras. 3105 (fragm.)

244. Sejm zwyczajny w Warszawie „Czteroletni” albo „Wielki” pod węzłem konfederacji Obojga Narodów, obradował od 6 X 1788 do 29 V 1792

Zwołany 2 V

Sejmiki 18 VIII

Marszałkowie: Stanisław Małachowski referendarz koronny i Kazimierz Nestor Sapieha generał artylerii litewskiej

Powtórne sejmiki zwołane 28 IX 1790 dla obioru drugiego kompletu posłów 16 XI Ustawy i uchwały wychodziły w miarę uchwalania; *Vol. Leg.* IX (wyd. Ak. Um., Kraków 1889)

Diariusze druk. spółcz. obejmowały przypuszczalnie wszystkie sesje do 7 II 1791. Autorami poszczególnych części byli Jan Łuszczewski, Antoni Siarczyński, Józef Turcki i inni; wychodziły one drukiem u Dufoura, Grölla i w in. tłoczniach. Z zestawienia K. Estreichera, Bibliografia XV pod wyrazami Dyaryusz i Dziennik, obejmującego fragmentaryczne egzemplarze Bibl. Jag., Bibl. Uniw. Warszawskiego, Ossolineum, Zielińskich (w Płocku) wynika, że bibliograf nie mógł się doszukać sesyj 129—138, 155—168, 216—256, 274, 285—293. O dalszych, od lutego 1791 r. sesjach donosiły dość szczegółowo gazety. Nadto wychodził od r. 1789 *Journal Hebdomadaire de la Diète*, i w tymże r. 1789 ukazał się sześciotomowy *Tagebuch* (Warszawa-Lipsk). Istniał także drukowany diariusz Michała Zaleskiego 6 X 1788 do 7 I 1791 z dalszym ciągiem w rękopisie

245. Sejm nadzwyczajny w Grodnie 21 VI—23 XI 1793

Zwołany 6 V

Sejmiki 27 V

Marszałek Stanisław Bieliński

Konstytucje drukowane razem i osobno w Warszawie 1793

Diariusz: rp. Bibl. Kór. 1283